

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kilencszázezer koronás birtokvétel.
- Lázár Frigyes tábornok pöre.
- A nászut.
- Az aradi szenátor leányának emlékei.
- Hívtvszolgálat Arad megyében.
- Negyvenezer altiszt.
- A török pasa fosztogatója.
- Ötszáz jogászpincér.
- Tarkaságok.

Diplomások uralma.

Arad, március 16

Uj egyetem felállításán, a jogoktatás nivójának emelésén fáradoznak most több vidéki városban. Ez a törekvés, ha nem is tulságosan, de növelni fogja a jogászok számát. Tettekben nyilvánuló hirdetése ez annak, hogy tudunk kenyeret adni a jogászoknak. Az élet azonban ellentmond ennek. Allandó a panasz a jogászi tulprodukciónak miatt. Eppen lapunk tegnapi számában irtunk arról, hogy a zemesvári ügyvédi kamara egy, a képviselőházhoz intézett memorandumában kifejti, hogy a kamara területén van öt község, amelynek mind-egyikében nyolc-kilenc ügyvéd a szószoros értelmében nyomorog. A pénzügyi bizottságban pedig Lukács miniszter az 1911. évi költségvetés tárgyalása alatt odanyilatkozott, hogy az államkormány hivatalnok-politikája egy középjajú hivatalnokosztály képzése, amely osztály a jogi szakműveltséget nem igénylő, ma mégis drága jogvégzett munkaerőkkel

betöltött munkaköröket látná el. A jogászokat tehát csak ott használnák kizáróan, ahol igazán szükséges a jogi tudás. Ausztria kereskedelmi minisztere még tovább ment. Nemrég szigorú rendeletben eltiltotta, hogy a forgalomnál jogászokat alkalmazzanak, mert ez drága mulatság és a jogászok e munkakörben nem válnak be, mert nem az élet, a gyakorlat emberei! Olyan tünetek ezek, amelyek valójában szomorú jövőről beszélnek. Es hogy ennyire jutottunk, abban nem az iskolázottság tulságos elterjedése az oka, hanem egyedül a mi közállapotaink.

A kiegyezéstől kezdve napjainkig mindig a jogászság volt hazánkban a favorit. Jogász ül minden zsiros pozícióba, sőt vezető állást csakis jogász nyerhet el. A szakminisztériumokban a szakemberek csak kisegítő munkaerők, csak beosztottak, míg a döntő, határozó organumok egészségügyi, gazdasági, kereskedelmi szakkérdésekben — jogászok. Es ha még igazi jogászok lennének! Csak hogy ép az a baj, hogy a joghoz nem igen értenek, mert az államtudományok terén szedték ismereteiket. Így tehát odajutottunk, hogy telve vagyunk jogi tudás nélküli jogászokkal. Azért még egyre szaporítjuk erővel a jogászokat. De nemcsak egyetemi és jogakadémiai hallgatóink vannak, hanem még magánaton is képezi magát sok kisebbrangú hivatalnok, katonatiszt. Mindenki tör a jogi pálya felé, itt látja a boldogulás utját. Nincs olyan

branche, hivatal, a hol ne lenne jogász és a vezető nem jogász lenne. Honnan e nagy hatalom! A kvalifikációs törvény, az 1883. évi I. törvénycikk eredményezi ezt, mely annyira privilégizálja a jogi végzettséget és a papiros, a diploma műveltséget teremtette meg. Ezért vagyunk mi ugy Magyarországon, hogy a diplomás emberek a nem diplomások felett akarnának lenni, lenézve azt, mihez ők mit se konyitanak: a gyakorlatiasságot.

Pedig hiába, a száraz elméletiség csak sorvaszt, virágfakasztó csak a gyakorlatiasság lehet. Nem a diplomák értékét akarjuk mi írásban csökkenteni, hanem arra akarunk rámutatni, hogy a kéz és ész, a tudomány és gyakorlat egyforma érdemes nemzeti munkát végez. Mégis ezt a jogászok nem akarják telátni. Egyre oly törvényeket hoznak, melyek privilegizálják a jogászt minden téren. S ha kérdjük, hogy miért van ez, más feleletet igazán nem adhatunk rá, mint azt, hogy a jogászok szövegeznek a törvényeket. Az meg már csak egészen természetes, hogy holló nem vájja ki hollónak a szemét, jogász nem fog törni a jogászok ellen.

Ha így elgondolkodunk a jogászkérdésen, látjuk első pillanatra, hogy nem jól haladunk, de viszont semmiféle jó irányba való terelési szándék se látszik, bármennyire tisztában is vagyunk a jelen helyzet tarthatatlanságával. Szinte bünös könnyelműségnek lehetne ezt nevezni. Mert ebből

A lakájok meg a szobacicus.

Írta: Lőrinczy György.

Furesa és veszedelmes kis ördögmozgólát kell a magyar miniszternek hajtania. Két keréke van annak a boszorkánymasinának: a bécsi meg a budapesti. Mind a kettőt úgy kell forgatnia, hogy Bécsben úgy lássék, mintha a budapesti, Budapestben meg, hogy a bécsi fordul balra; voltaképp pedig mindjárt baj van, mihelyt valamelyik nem jobbra fordul. Senki sem tudta ezt az ördögös szerszámot olyan művészetel regulálni, mint Andrassy Gyula gróf. Pedig elegendő voltak akkor is, még akkor is, a reménységek rózsás korában, a nemzeti renaissance verőfényes idején, akik itthon is gáncsossal, gyanuval, irigységgel kísérték küzködését, mely néha szinte vergődésnek látszott. A függetlenség tüzes kis csapata tárogatón harsogta széjjel a turini üzeneteket, s a bal-közép élén Tisza Kálmán fáradhatatlanul ostromolta a Deák-párt védősáncait, amiken büszke, szilárd, nemes nyugalommal állott őrt a haza bölcsse, Deák Ferenc. Az ő fonséges biztonsága, melylyel a nemzet jogi tradícióinak szövvényeiben eligazodott, harmónikus egyetértésben és szövetségben az Andrassy tüzes temperamentumával és zseniális ötletességével, mely mindig megtalálta a lefegyverező, engesztelő vagy csattanó történelmi szót, köny-

nyedén győzött itthon az ellenzéki frazeologian, melyben különben is kevés őszinteség, de annál több publicisztikai mesterkedés volt. Sokkal nagyobb nehézségek közé sodorták őket a bécsi intrikák, már azért is, mert ezek aztán a parlamenti ellenzék kárörömét és agilitását növelték. Pedig azok az intrikák annál szívósabbak és fufangosabbak voltak, minél jobban erősödött az udvarnál Andrassy zsenijének ellenállhatatlan hatása. A bécsi urak ezérfele ármánykodással igyekeztek azon csorbát ütni.

Nagyon kápóra érkezett számukra a Napoleon látogatása. A szerencsés kalandor, a francia császár i trónon, hatalma fénykorát élte s a világszép császárné, Eugénia, szinte megbüvölte Európát. Fogadtatásukra Ferenc József császár és király nagy diplomáciai és katonai kísérettel utazott Salzburgba. Minden számottevő kis és nagy politikus, valamennyi osztrák miniszter hivatalos volt erre a fogadtatásra, de a magyar miniszterelnök hasztalan várta az udvari bilétát. Andrassy egyszeriben tisztán látta, hogy ez a mellőzés nem lehet a pusztán véletlen műve, épp oly kevéssé, mint ahogy nem lehetett a király szándéka sem, hogy azzal Magyarországot, vagy annak kormányát megbántsa, méltóságában kicsinyítse, vagy pláne, hogy büszkeségében érzékenyen sértse. A király őszintén óhajtott a mult szenvedések és félreértések felejtését, gyönyörködött a föl-

támadt magyar világ ragyogó elevenségén s alkotmányosan respektálta az állami különállást és függetlenséget nemcsak a politikai vonatkozásokban, de az etikett szerint is. Kétségtelen tehát, hogy itt udvari intrika érvényesült. Fricskát akartak adni Andrassynek. Érezte a kicsinységét; hogy nem az a birodalmi faktor, aminek képzeletét magát. Es Andrassy megértette ezt a fricskát.

Becsomagoltatta drágaköves, legfényesebb diszmagyarját és elutazott — Töketeresbe. Az újságok legalább ezt írták. Azonban, mikor a salzburgi vasutállomásra berobogott a francia császár udvari különvonata s belőle kiszállt III. Napoleon és Eugénia császárné, Ferenc József király az érkezők elébe sietett. Mögötte méltóságosan lépkedtek a tarkánál tarkább udvari, diplomácia, katonai és politikai méltóságok, de legilegelső a király oldalán Andrassy Gyula gróf volt, a magyar miniszterelnök.

Persze, az udvari intrikusok elképedtek. A Burg szönyeges folyósóin, parkettás, csilláros terméin keresztül-kasul sziszegett a szinlett fölháborodás az elbizakodott magyar vakmerőség miatt. A pletyka, a rágalom ezer szójátékés szinnel festette ki és nagyította meg az ártatlan kis pikantériát, s mire az, mérgezett nyelvek sima szárnyán a császár fülebe jutott, szinte lázadássá növekedett. Az intrika pompásan sikerült. A császárral elhitették, hogy Andrassy gróf már főhercegnek képzelet magát

nem sokára szellemi krach keletkezik.

Amerikában gyakorlat teszi a mestert, nincs diploma, csak tanulás. Hát ha mi is reátérünk előbb vagy utóbb erre. Mert a kvalifikációs törvény már igen elavult és ha megreformáljuk, azt csak úgy tehetjük, hogy a mai élet első követelményét: a gyakorlatiasságot is belevisszük abba. Mert elmúlt az az idő, mikor tizenhat évi kényelmes tanulás urrá tett. Ma ez már nem elég!

Kilencszázezer koronás birtokvétel.

— Aradmegye közgyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 16.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Urbán Iván főispán elnökölt, s a megyebizottsági tagok igen nagy számban jelentek meg.

A közgyűlés tárgysorozatára kitűzött ügyek közül a legnagyobb érdeklődést a Csigerésszőlős község birtokvételi ügye keltette. Boros Iván tb. főjegyző ismertette az ügyet. A község képviselőtestülete elhatározta, hogy a Szapáry Istvánné grófnő 911 holdas Szalkánpusztáját százkilencvenkilencezer koronáért parcellázás céljaira megveszi, a vételárat pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól, illetve az Aradi ipar és népbanktól veszik kölcsön. Az állandó választmány javaslata úgy szól, hogy a vételt hagyja jóvá a közgyűlés, a kölcsön felvételére vonatkozólag pedig utasítsa a községet, hogy előnyösebb meg egyezést kössön.

Boros Géza főszolgabíró az állandó választmány javaslatával szemben azt ajánlja, hogy a közgyűlés a kölcsön felvételét is hagyja jóvá, mert a vételi szerződés olyképen szól, hogy ha a község a vételárat április 1-ig ki nem fizeti, minden időre elesik a birtoktól. Gyarmathy Ernő dr. csatlakozik Boros indítványához.

Urbán Iván főispán azt proponálja, hogy a kölcsön-ügy végleges elintézéséig a község ideiglenes, függő kölcsönt vegyen fel. Schill József főjegyző és Keresztes Gyula dr. pártol-

ják a főispáni proposíciót. A közgyűlés a főispán javaslatát egyhangulag elfogadta.

Az állandó választmány Urbán Iván főispán kezdeményezésére azt javasolja, hogy a vármegyei tisztviselők részére drágasági pótléket szavazzon meg a közgyűlés. Az erre szánt összeg 26274 korona 08 fillér, amely a következőképpen osztanék fel: a VI., VII., VIII. fizetési osztályban levő nős tisztviselők kilenc százalékát, a nőtlenek hét százalékát; a IX., X. és XI. fiz. osztályban levő tisztviselők, valamint az altisztek, hivatalosok és rendszerezett díjnokok közül a nők törzsfizetésük tizenegy százalékát, a nőtlenek kilencszázalékát kapják. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a javaslathoz. Dálnoky-Nagy Lajos alispán hálás szavakkal mondott köszönetet a tisztviselők nevében a főispánnak és a törvényhatósági bizottságnak.

Hotzlhoffer Ferenc szentmártoni jegyzőt a közgyűlés nyugdíjazza s részére évi 1600 korona nyugdíjat állapított meg.

A közgyűlés az adófelszólamlási bizottságba az egész megye területére az 1911. és 1912. év tartamára rendes tagul Habereger Györgyöt, póttagul Seidner Bernát aradi lakosokat, ugyanezen bizottságba a bányáügyekre nézve rendes tagokul Harvich Ernő honetói és Gramling Alajos borossebesi, póttagokul Bleier Ármin és Pártos Kálmánt választotta meg. Az adókvétő bizottságba, a bányáügyekre nézve a következőket delegálta a közgyűlés: a Körösbökényben működő adókvétő bizottsághoz rendes tagokul Leinvatter Gyula borossebesi és Mezey Béla apateleki, póttagokul Stach Ede borossebesi és Habermelner Béla alsóbarakonyi lakosokat; a Világoson működő adófelszólamlási bizottsághoz rendes tagokul Nagy József és Tamássy András, póttagokul Nagy Sándor és Duffek Kálmán pankotai lakosokat; a Máriaradnán működő adófelszólamlási bizottsághoz rendes tagokul Mairovitz Adolf dr. máriaradnai és Böhm Sándor ópálosi, póttagokul Kondrák Károly és Pellengriny József máriaradnai lakosokat. A közigazgatási erdészeti bizottságba a közgyűlés szakértő kültagul Pál Miklóst választotta meg. Majd Urbán Iván főispán Csiky Ödön dr. aradi ügyvédet vármegyei tb. ügyésszé nevezte ki.

Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

A török pasa fosztogatója.

— Revolverlövés rendőrökre. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 16.

A budapesti rendőrség egy veszedelmes embert keres most a fővárosban a bécsi rendőrség értesítése nyomán. A veszedelmes ember egy Maligasko Vince nevű, rovott multu urasági inas, aki valóságos réme a nagyuri kastélyoknak. Finom modora, elegáns megjelenése és kitűnő hamisított bizonyítványai révén mindig a legelőkelőbb kastélyokban fogadják fel inasnak a huszonhétéves embert. Szolgálati helyén nem sokáig marad meg, csak addig, amíg megismerkedik a kastélyban lévő arany- és ezüstneműekkel s azután rendesen eltűnik. Ez még magában véve nem volna nagy baj, de mindig vele együtt tűnnek el az arany- és ezüstneműek is.

Maligasko világlátott ember, kitűnő fellépéssel. Beszél magyarul, németül, csehül, olaszul és franciául s így — hamis bizonyítványai révén — a nagyuri kastélyokban szívesen fogadják fel inasnak. Legutóbb Lobkovitz Rudolf herceg kastélyában szolgált, ahol pár hónapot töltött. A kastélyban ez idő alatt egymásután tűntek el a drága, vagyont érő ékszerek s a herceg följelentette a rendőrségen, amely azonban nem tudott nyomára akadni a tettesnek. Ekközben elhagyta szolgálati helyét s a rendőrség csak ekkor jött rá, hogy ő volt az ékszerlovaj.

A rendőrség annyit kiderített Maligaskoról, hogy innen Konstantinápolyba ment, ahol Ripast pasánál állott szolgálatba. Itt se sokáig maradt s a pasától is elvitt magával emlékül egy értékes ékszer. Most az a gyanu, hogy Magyarországon készül szolgálatba állani valamelyik főnemesi háznál, vagy pedig Amerikába készül a lopott ékszerekkel.

Hamburgból jelentik: Maligasko Vince urasági inas, aki február végén Konstantinápolyból Rafid pasa kirablása után Hamburgba szökött, az itteni rendőrségnek köszönheti menekülését.

A veszedelmes tolvaj a „President Lincoln” Oceán-járó gőzösön, mint konyhafőnök kapott alkalmazást. A hajó elindulása előtt

és ezen a réven megfelelő jogokat arrogál, sőt tényleg bitorol is. S a király fölfortyant. Tüstént hivatta Andrásyt.

A gróf persze, mindezen mosolygott. Értesülve volt pontosan mindenről. A királyi hívásra sietett Bécsbe. Csak akkor látta meg, milyen kelepécsébe került. Mikor a császár fogadószobájának az ajtaja felé haladt, s a sorfaladt álló udvari lakájok, akik azelőtt hétrét görnyedve tisztelegtek előtte kétoldalt, most csak éppen hogy megbiccentették hájas fejüket. Mintha csak éppen valami kisvárosi polgármester volna, aki a királyi tanácsosságot jött megköszönni. A pófájukról olvashatta le, amit ő maga gondolt:

— Megbuktam...

Csakugyan, a császár roppant felindult volt. Szokása ellenére nem is ment Andrásy elébe, csak megállott az íróasztala előtt s minden bevetést, egyetlen köszöntő szó nélkül, szinte rászólt. Ugy, ahogy az udvari intrika a lelkebe rágta.

— Kedves Andrásy! Ön talán már főhercegnek képzelet magat?

Andrásy gróf a király szemébe nézett. Nyiltan, egyenesen, főnhéjazás nélkül, de határozottan.

— Megengedi felséged, hogy egy kérdéssel feleljek? — kérdezte csöndesen.

— Kérem...

Ha szabad tudnom, ki mondta azt felségednek, hogy én szeretnék főherceg lenni?

Megtalálta a szót, a hangot. A király jóízűt nevetett. Karanfogta Andrásyt leültette,

nyájasan, kedvesen elbeszélgetett vele. A salzburgi affér szóba sem került. Az intrikusok pedig az előszobában egyre növekedő türelmetlenséggel lesték, várták, mikor jön ki a király szobájából. Hogy az elbukott, a ledöntött bálványának kárörvendően a szemé közé vigyoroghassanak. Már szinte látták lehajtott, csüggedt, megalázott fejét... De a percek csak teltek és a gróf még mindig benn volt. Az urak izzadtak. Egyik negyedóra a másik után mult, s az audiencia még mindig tartott. A harmadik negyedórán már tudták, hogy az ördögös magyar megint felülkerekedett. Ahhoz, hogy valakinek tudtára adják, hogy megbukott, soha se kellett a királynak három negyedóra. Pedig még a negyedik is hátra volt.

Egy álló óráig tartott. Akkor aztán kilépett a gróf a király szobájából. Ragyogó, derűs, kipirult arccal, de nyugodt, könnyed eleganciával. Körültekintett. De a lakájoknak már csak a háta közepét látta. Az újra fölkelő nap előtt úgy hajladoztak, mintha nem is ők volnának a büszke, hájfejű harisnyások, akiknek a feje egy órával előbb még olyan nehezen és dőlősen biccent.

Az én emlékemben ma is úgy él a nagy Andrásy felejthetetlenül érdekes alakja, ahogy utólszor láttam, a Nemzeti Színház foyerjában. Már akkor, a német-osztrák-magyar-olasz szövetség nagy diplomácia művének a megalkotása után otthagya a külügyminiszeri széket s Budapesten élt,

csaknem titokzatos elvonultságban, de a bukkott nagyságokat rendszerint kísérvő gunyos közömbösség sohasem merete megérteni. Ahol ütött-kopott cilinderét s alatta zseniális fejét s délceg alakját megpillantottuk, a hódolat önkéntelen büszkeségével és tiszteletével néztünk rája mindnyájan, még a legszilajabb negyvennyolcasok s a legvadabb nagyvenkilencesek is.

Valami nagy este volt, benn, a színházban játszottak, de előadás alatt a gróf kijött foyerba s ott sétálgatott le s föl egymagában, mig én a sarokból bámultam. Kivülünk a foyerban csak a rendőr volt, aki iránta való tiszteletből hátrébb állott, meg egy leányka, aki szobalánynak látszott, mert a karján felöltök voltak s a csapóajtónál ácsorgott, mintha az urnóit várná. Nagyon csinos leány volt; fiatal, üde és pajkos arcu, szőke és kékszeme. Novellába valódi igazi szobacicus. A gróf észrevette sétája közben s érdeklődő meglepetéssel nézett rája. És kétszer-háromszor végigsétált előtte a foyerban s valahányszor a leánykához ért, mindig hosszasan megnézte és rámosolygott. Azzal az ő sajátos mosolygásával, amelynek a szelid fanyarsága inkább elégikus busongásnak látszott s aminél kedvesebbet férfiarcon sohasem láttam. Aztán egyszer csak, éppen a séta kellős közepén, mintha valami az eszébe ötlött volna, hirtelen megfordult. Odament a leánykához... gyöngéden megsimogatta annak gödrös állcaiskáját... és — mosolyogva besietett a színházba.

közvetlenül a rendőri revízió alkalmával felismerték őt és le is tartóztatták.

A kihallgatása alkalmával egy alkalmas pillanatot felhasználva kiugrott az inspekción rendőrtisztviselő szobájának ablakán és futásnak eredt. Azonnal aláírozott az őrséget, a mely utánvetette magát a szökevénynek. A vakmerő ember a forgalmas uton háromszor lött revolveréből üldözőire, a golyók azonban senkiben s tettek kárt. Minthogy azonban a rendőrség regyverhasználati szabályzata megtiltja, hogy a rendőr emberjárta helyen fegyverét használja, az üldözők nem viszonzták a lövéseket és Maligaskó egérutat nyerve, elmenekülhetett.

VIDÉK.

Szabadságünnep a vidéken. Győrök község hazafias közönsége magasztos, lélekemelő ünnepély keretében ülte meg március 15-ének 63-ik évfordulóját. Délelőtt 9 órakor a község intelligenciájának részvéte mellett mindkét templomban istentisztelet volt, melyet Glassi Miklós káplán és Hunyady László ref. lelkész celebráltak. Utána az iskolai tanuló ifjuság a község világi és egyházi vezetői jelenlétében ünnepelte március idusát. Este 7 órakor az önkéntes tűzoltó egylet Konez Benő nagybirtokos tűzoltóparancsnok vezetésével fáklyásmenetet rendezett, melynek keretében Bengéz Lajos és Merschenbach József az iparoskör alelnöke alkalmi költeményekkel véstek feledhetetlenül a nagy nap emlékét a hallgatók szívébe. Este 10 óra terítékű banket követte, melyen az ünnepi beszédet Hunyady László ref. lelkész tartotta.

Fazekasvacsán: Március 14-én a község kivilágítása mellett fáklyás zenével a község utcáinak bejárása után a polgári olvasóköri bankett volt. 15-én reggel istentisztelet után a közönség a Kossuth szoborhoz vonult, ahol a fiatalság hazafias költeményeket szavalt el. Csapó Mihály bíró mondott megnyitó beszédet, Barza Lajos, Nagy Bálint és Takács Mihály szavaltak. Az ünnepi beszédet Bartha Ferenc tartotta. Ezután az állami tanítók által az iskolában rendezett ünnepélyre vonultak, ahol a egyes dalárda a Hymnuszt és más hazafias énekeket adt elő. Itt vette kezdetét az ünnepély legszebb része, a gyermekek oly szépen szavaltak, hogy a közönség elragadtatással hallgatta őket. A banketten több mint 120-an vettek részt, a közönségnek nagy része nem fért el a két teremben. A szép siker Csapó Mihály bíró, a polgári olvasókör elnökének és Grosesku János jegyzőnek köszönhető.

Mit gondolt, mit érzett az a nagy ember? Minden mozdulatában, arca, szeme, ajka kifejezésében annyi báj, annyi előkelő finomság volt, mindebből annyira hiányzott a legcsekélyebb erotikum is, hogy a szépség előtt való nemes hódolat elragadó formáját láttam benne. A nagy embert, aki megbecsüli az igazi szépet, a Szépséget, akárhol találja is.

Vajjon tudta-e az a leánya, hogy ki volt, aki az arcát megsimogatta? Vajjon naiv, egyszerű leánylelke megérezte-e, hogy mit jelentett az? Talán igen. Mert elpirult; valami tétova vagy félénk büszkeséggel mosolygott, zavartan lesütötte szép fülcskéjét és — nem haragudott. S igaza volt. Tökéletesebb hódításban, noha igazán szép volt, tudom, sohase volt, nem is lehetett része.

Aminthogy kedvesebb jelenetet magam sem igen láttam. Még a Nemzeti Színházban sem, ahol pedig akkoriban Halmi, Náday, Ujházy, Vizváry, Bercsényi, meg Prielle Kornélia, Márkus Emilia, Csillag Teréz, Molnárné, Helvey Laura meg a többi nagyok, játszották a magyar színpad örökre felejthetetlen és örökre elmult művészi dicsőségét!

Vajjon lesz-e még valaha egyszer mindennek boldog renaissance-a? A régi magyar színpadnak és a régi nemzeti politikának? Ki tudná ezt ma megjósolni! Ma, éppen ma, amikor azt se tudjuk, hogy hol van a színház és hol — a politika. Az egyik nem magyar, a másik nem nemzeti.

Lázár Frigyes tábornok pöre.

— Tanukihallgatás Budapesten. —

Távirati tudósítás

Budapest, március 16.

Több alkalommal irtunk arról a rágalmazási perről, melyet Bécsben indított meg nemrég Lázár Frigyes honvédtábornok, a magyar honvédlövasság volt főfelügyelője egy bécsi lónagykereskedő, Glaser Arnold ellen. A bécsi bíróság csak in contumaciam, az akkor meg nem jelentet el is ítélte két havi fogházra, de utóbb elfogadva az igazolási kérelmet, megengedte neki, hogy amit tud, bizonyithassa is. Így került az ügy ismét szőnyegre.

A hadsereg, helyesebben ezúttal a honvédség részére szükségelt lószállítások körül forog a pör. Egy napon ugyanis Bécsben, a Práterben, sétalovaglást tett Rohr Ferenc altábornagy, aki akkor Lázár tábornok felebbvalója volt. Ugyancsak ott lovagolt akkor Glaser Arnold is, a Glaser és Jacobsohn-cég tagja s az altábornagyhoz szegődve, a honvédségi lószállításokról beszélgettek. Van Glasernek egy konkurrensa, a szintén bécsi Schlesinger-cég s erre terelődött a beszéd.

— Hát mégis Schlesinger szállít a honvédségnek! mondotta Glaser.

— Ez lehetetlen — felelt az altábornagy — mert hisz a felsőbbségünk meg is tiltotta, hogy tőle vásároljunk.

— És mégis így van — folytatta Glaser s körülbelül ezt tette még hozzá:

— No igen, mert feltűnő drágán megvett két lovat, amelyek Lázár tábornokéi voltak.

Rohr altábornagy ebben Lázár generális meggyanúsítását látva, bajtársának levelet irt, amelyben közölte vele Glaser hivesztelését s erre történt, hogy a tábornok Bécsben a rágalmazási pört folyamatba tette. A bécsi bíróság, miután az első ítéletet megsemmisítette s a valóság bizonyításának szabad folyást engedett, a Budapesten lakó tanuk kihallgatását az itteni bíróságra bizta. Kérte pedig kihallgatni, több katonai és polgári tanun kívül, Hazai honvédelmi minisztert, Jekelfalussy Lajos altábornagy volt minisztert és Klobucsár honvédségi főparancsnokot.

Baló dr. járásbíró mára tüzte ki a tanuk meghallgatását, melynél Glaser vádlott bécsi védőjének helyettese gyanánt Visontai Soma dr. jelent meg s ügyvéddel képviseltette magát a panaszos, Lázár Frigyes tábornok is.

A bíróságnál elsőnek Szép Sándor őrnagy jelentkezett, Hazai miniszternek a következő üzenetét adva elő:

— Ó excellenciája meghívót ugyan nem kapott, de mert tud a mai tárgyalásról, közölni kívánja, hogy maga ugyan nem ismeri az ügy részleteit, de az aktákat, mert titkolni valója nincs, rendelkezésre bocsátja.

Visontai dr.: Én a miniszter ur kihallgatásától nem állhatok el.

Az őrnagy: Akkor nyilván meg is fog jelenni.

Visontay: No igen, a megjelenését Bécsből kívánták. (Derűtség.)

Szép őrnagy nyomban, mindjárt a bíróság épületéből telefonált Hazai miniszternek s ezzel a hírrel tért vissza:

— Ó exszelenciája e pillanatban Khuen miniszterelnöknél van!

A bíró: Talán mégis eljöhethetne, ha nem is tüstént, mondjuk délután 2 óráig.

Erre Szép őrnagy személyesen sietett át Budára, hogy a miniszter még ma megtegye taluvallomását. Annál inkább szükség van erre, mert Visontai dr. már előzően beszélt a minisz-

terrel, s látta ekkor, hogy az ügynek némely fázisáról, például az angol lovak szállítása dolgában tett intézkedésekről, amelyek már tőle eredtek, igenis tudomással bír.

Sorra kerültek most a megjelent tanuk köztük első gyanánt Frankl Ignác lókereskedő. Kijelentette, hogy a dologról semmit sem tud s így már ezért sem beszélhetett arról senki előtt.

Jobban József honvéd főállatorvos, a következő tanu. Elmondta, hogy a honvédségi bizottság, melynek a feje Lázár tábornok volt, lóvásárlás céljából megjelent Glaser telepén. Irlandi lovakat asszentáltak s elő is vezettek 17 darabot.

— És vásároltak az urak?

— Csak három darabot.

— Mi volt a többinél a hiba?

— A lovakat, mi úgy szoktuk moondani, szörnyen „fölpaprikázták” Glaserék s ettől annyira izgatottak voltak... (Derűtség.)

— Kik, a lovak?

— Igen, annyira, hogy nem lehetett a közelükbe menni. Méltóztatik tudni, szokás a lovakat így borssal, paprikával felizegatni s ezt Lázár tábornok ur, aki első lószakértője volt a honvédségnek, nyomban észrevette.

Visontai dr.: Ez Glaser ellen, aki a hadsereg szállítója, súlyos vád. Tudná ezt a tanu ur bizonyítani?

— Mi ott rögtön láttuk ezt az eljárást, amely nem illik egy tisztességes kereskedőhöz...

— Tett erről a tábornok ur jelentést?

— Megmondtuk neki, hogy majd újra jövünk s akkor ne cselekedjék ismét így.

— Miért nem tett jelentést a tábornok ur, aki közérdeket képviselt?

— Mert ő nagyon humanus ember.

— Ilyen dologban nincs humanitás! És ha igaz ez a vád, miért mentek 3 hét múlva ismét Glaserhez lovat vásárolni? Akkor, nemde, mégis vásároltak tőle?

— Akkor is csak egy lovat tudtunk kiválasztani.

— Szintén a felpaprikázott lovakból?

— Igen, de mi, akik szakértők vagyunk, mégis csak megtudtuk itélni, hogy az az egy ló alkalmas.

Nagy derűtséget keltett, hogy Visontai Soma dr. felváltva őrnagy urnak vagy főhadnagynak titulálta a három rozettás katonai állatorvost. Mikor a tanu Glaser ellen vallott Visontai kijelentette:

— Tiltakozom, hogy az állatfőorvos ur választását jegyzőkönyvbe vegyék.

A vitába beleszóltak az ellenfél ügyvédei is és nagy zaj támadt, amely csak akkor ült el, mikor a bíró csendre intette az ügyvédeket.

Zimmer Alajos százados, a következő tanu szintén terhelőleg vallott Glaser ellen.

Ekkor egy őrnagy érkezett a honvédelmi miniszteriumból és jelentette hogy Hazai Samu honvédelmi miniszter nem jöhet el, mert sok a dolga. Az üzenetet tudomásul vették.

Ezután Baumfeld Lajos dr. ügyvéd került sorra, aki elmondotta, hogy Lázár úgy nyilatkozott előtte, hogy inkább Glaserre bizza a szállítást, mert Schlesinger a háborus időkben Szerbia részére is szállított lovakat.

Jekelfalussy Lajos volt honvédelmi miniszter és Klobucsár lovassági főfelügyelő, akik szintén tanukul voltak beidézve nem jelentek meg. A tanukihallgatások jegyzőkönyvét még ma elkészítik és megküldik a bécsi bíróságnak.

Negyvenezer altiszt.

— Az ököritói segélypénzek botránya a Házban. —

írásvirati tudósítás.

Budapest, március 16.

A politikai élet csendjét, melyet a március tizenötödiki ünnepek sem mozgattak meg valamelyes jelentősebb politikai megnyilatkozással, holnap a képviselőház ülése fogja megszakítani. A költségvetés általános vitája van napirenden, amelynek tartamát egy hétre jósolják. Azután a részletekre, az egyes tárcákra kerül a sor, a mikor több munkapárti képviselőnek is alkalma lesz a bemutatkozásra.

Hazai honvédelmi miniszter hazaérkezett tegnap este Bécsből. Ugy látszik, utja nem volt eredményes, mert Székely Ferenc igazságügy-miniszter bécsi utazásának szükségessége egyelőre elesett.

A véderőreformjavaslattal kapcsolatosan jelenti bécsi tudósítónk, hogy a kétéves katonai szolgálat bevezetése aránytalanul sok altisztet igényel és a kormány igyekszik a továbbszolgált altiszteknek tisztességes megéheztést nyújtó polgári pályát biztosítani, hogy minél több altisztet nyerjen meg a hadseregben való továbbszolgálatra. Az altisztek alkalmazásának kérdését külön törvénnyel rendezik. A tervezet szerint, amelyet az érdekelt minisztériumokban mostanában fognak letárgyalni, minden altisztnak, aki tíz évet aktív s ebből legalább hét és fél évet altiszti szolgálatban töltött, igényjogot biztosítanak állami vagy magánalkalmaztatásra. Ezek az altisztek az állami hatóságoknál, továbbá városi és tartományi hatóságoknál, végül az államilag engedélyezett vállalkozásoknál az alkalmaztatás tekintetében kiváltságos jogokat élveznek s fentartják számukra a szolgai és azokat a hivatalnoki állásokat is, amelyeknél felsőiskola vagy különleges szakképzettség nem kívántatik meg. Az altisztek száma a kétéves szolgálat behozatala esetén a közös hadseregben körülbelül negyvenezer lesz.

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszter ma délelőtt felkereste Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt és beszámolt neki a Bécsben folytatott tanácskozásokról. E tanácskozások, ugy látszik most sem vezettek teljes eredményre és a katonai perrendtartás nyelvkérdését most sem sikerült az osztrák kormányval elintézni. Erre vall a következő felhivatalos jelentés is:

Mint a *Bud. Tud.* irányadó helyről értesül, egyes lapoknak az a híre, hogy a legutóbbi bécsi tanácskozások alkalmával megállapodás történt volna a tekintetben, hogy a véderőreformra vonatkozó törvényjavaslatokat április első napján terjesztik a két törvényhozás elé, nem felel meg a valóságnak. A javaslatoknak az említett időpontban való előterjesztése már fizikai okokból is lehetetlen volna. A jelenlegi diszpozíciók szerint a véderőreformra vonatkozó törvényjavaslatokat az osztrák és a magyar kormány április végén terjeszti a törvényhozás elé.

Budapestről jelentik: Az ököritói katasztrófa alkalmával az egész világ részvéte a kis szatmármegyei falu felé fordult, csak a vármegyei közigazgatás nem teljesítette kötelességét. Orvosok nélkül és ápolás nélkül kinlódott százhusz sebesült. Nagy botrány volt akkor a dologból. Aztán jöttek a pénzek, a jószívek

adományai, hogy az árván maradt családok szükségét ne szenvedjenek.

A begyűlt százerer koronán felüli összegből még most sem osztottak ki egy krajcárt sem. A miniszterelnök nyíltan a vármegyei adminisztrációt tette felelőssé. Ez ügyben ma Huszár Károly országgyűlési képviselő, a Házban sürgős interpellációt jelentett be az ököritói pénzek botránya ügyében. Az interpelláció az ülés végén lesz.

Budapestről jelentik: A petícióval megtámadott székelyhídi választás dolgában a Kuria határozatát március 21-én fogja kihirdetni.

A nászut.*

— Tauffer Vilmos előadása. —

Az Országos Közegészségügyi Egyesület hölgyosztályának *Anyák iskolájá*-ban tegnap este hat órakor Tauffer Vilmos udvari tanácsos, egyetemi tanár felolvasást tartott a nászutazásról és a pártában maradt nők testi-lelki egészségéről. Az előadást, a mely iránt óriási érdeklődés mutatkozott, a tudomány-egyetem kerti-pavillonjának nagytermében hallgatta végig a rendkívül nagy számban megjelent előkelő hölgyközönség.

A budapesti publikum, a mely arról nevezetes, hogy mindig megkésve érkezik, ma kivételesen nagyon pontos volt. Az Esterházy-utcai és Múzeum-körúti bejáró előtt már délután öt órakor valóságos kocsis- és automobil-tábor sorakozott. Félhat órára a kerti pavilon egészen megtelt. Akkor körülbelül már háromezer hölgy szorongott a teremben. A tolongás olyan nagy volt, hogy egymás ruháját tépték a hölgyek; de így is alig tudtak már akkor bejutni.

A tömeg azonban nőttön-nőtt. A kerti pavilon előtt ezer meg ezer nő lármázott bebocsájtásért. Félhat órakor már szinte életveszedelmes volt a tolongás. A bejárókat valósággal ostromolták a hölgyek. S mikor így sem tudtak célhoz jutni, tíz-husz korona borralalával akarták az ajtókat őrző szolgákat megvesztegetni. Ezek azonban derekasan ellenállottak a kísértésnek s kijelentették, hogy még száz pengőért sem kockáztatják a kenyereket. A hölgyek azonban mindenáron be akartak jutni az előadásra s mikor látták, hogy sem szép szóval, sem igérettel nem boldogulhatnak, erőszakoskodni kezdtek. A gyöngye kezek olyan erőt fejtettek ki, hogy egy-két perc alatt elszorították a szolgákat a helyükről, a kik kétségbeesetten és igen energikusan védekeztek az erőszak ellen. Meg kell vallani, hogy a kemény munkában elég tapintatosan viselkedtek. Dulakodás közben azonban mégis megesett, hogy egyik vagy másik hölgyet erősebben visszaszorították. Ilyenkor a következő felkiáltásokat lehetett hallani:

— Velem udvariasabban bánják, én méltóságos asszony vagyok.

— Ne lökdösön, az automobilom kiinn vár a kapu előtt.

— Ha el nem ereszt, elcsapatom. És a többi. A kürekedtek között nagyon sok volt a vidéki asszony is. A zsvajban ilyen méltatlankodást is lehetett hallani:

— Egész éjszaka utaztam, hogy meghallgathassam az előadást s most nem eresztenek be.

Egy igen elegáns fekete szemű menyecske könyörögve kérte a szolgákat, hogy eresszék be a terembe, mert ő Kolozsvárról jött az előadásra. Egy másik menyecske, aki Debrecenből rándult föl, majdnem sirt dühében, hogy nem hallgathatja meg, amit odabent mondanak.

A szolgák azonban hajthatatlanok maradtak. De nem is cselekedhettek másképp, mert a terem zsufolásig meg volt tömve s a levegő olyan

* A Budapesti Hírlap mai számából.

füledt volt, hogy előadás közben többen rosszul lettek.

Mig odakünn javában folyt a harc és tülekedés a bebocsátásért, Tauffer Vilmos megkezdte előadását.

Érdekesen, tisztán és világosan beszélt. Fejtégetéseiben szorosán a tudomány határában maradt. A serdülő leányok egészségét magyarázta első sorban. A többi között ezt mondta:

A fiatal leány előtt nem lehet eltitkolni, hogy a nő és férfi szervezete között különbség van. Olvassa az újságokat, amelyek nap-nap után az élet legkülönbözőbb eseményeit vetik fölszínre. Nem óvatjuk meg attól, hogy ne nyerjen bepillantást az élet nemi posványaiába is. Káros olvasmányok, elrejtett szavak, elrejtett beszédek annyira fölszigázzák a kíváncsiságát, hogy önkéntelenül is kutatni, figyelni kezd, hogy mi történik körülötte. Ha nem akarjuk, hogy hamis képzeteket alkosson az életéről, akkor meg kell őt ismertetni a természettudomány törvényeivel. Meg kell neki magyarázni a két nem anatómiai különbségét, még mielőtt a fantáziája megmozdul és hamis képletekkel benépesíti lelkivilágát. Az ilyen hamis képletek nemcsak a lelket, hanem a testet is megrontják. Amikor tehát a leánybimbóból rózsza fakad, meg kell őt ismertetni állapotának higiéniájával is. A régi jó házi orvost emlegeti, aki ismeri a családot, a szülők természetét s bölcs tanácsával sok bajt képes megakadályozni. A tisztaságot ajánlja a legjobb orvos és orvosnő a fiatal leányoknak. Ezután ellátta a nőket igen okos és hasznos tanácsokkal, hogyan vigyázhatnak legjobban testi egészségükre.

A tanár előadását ekkor halk sikoltás szakította meg. Egy fiatal asszony elájult a fojtó levegőben. Nagy mozgás keletkezett. A hölgyek ijedten ugráltak föl helyükről s ki tudja, milyen szerencsétlenség történhetett volna a tulzsufoit teremben, ha a tanár rá nem kiált a tömegre, hogy maradjon nyugodtan s meg ne mozduljon helyéről.

Az elájult hölgyet Jakabné Rácz Hanna dr. és Tauffer Vilmos vette rögtön kezelés alá. Amikor kivezették a friss levegőre, a tanár folytatta előadását. A nászutazásról kezdett beszélni. Olyan zugás keletkezett bevezető szavaira, hogy néhány pillanatig várnia kellett, amíg a csend ismét helyre állott.

Aki azért ment el a felolvasásra, mert azt gondolta, hogy pikantiát hallhat, nagyon csalatkozott. Tauffer Vilmos a legintimebb dolgokat is a nőorvos szempontjából nézve magyarázta. S a mikor néhány hölgy egyik megjegyzésénél tapintatlanul nevetni kezdett, tekintélyének egész komolyságával ezt mondta:

— Kérem, abba is hagyhatjuk az előadást.

Erre aztán egyszerre néma csönd támadt. A nászutazást nem tartja helyesnek. A legjobb volna, ha a fiatal menyecske egy helyben maradna ifju boldogságának első idejében. Tanácsát orvosi praksisából vett példákkal illusztrálta. Aztán figyelmeztette az anyákat, hogy menyecske leányuknak ók legyenek legmeghittebb bizalmasai és tanácsadói. Sok testi és lelki nyomorúságtól óvhatják meg ezzel gyermeküket.

A tanár megint szünetelt néhány percre, mert ismét rosszul lett valaki. Tauffer Vilmos ekkor föl szólította a hölgyeket, hogy aki nem érzi jól magát, jelentkezék, rögtön a levegőre vezetik. A föl szólításra azonban nem reflektált senki sem s így a tanár folytatta előadását. A pártában maradt nők testi és lelki egészségéről beszélt most. Kijelentette, hogy a nők cölibátusa semmiféle befolyást nem gyakorol az egészségre. A férjhez nem ment nőket nem a szerelem, hanem az anyaság hiánya teszi lelki beteggé. A tudomány bebizonyította, hogy a nő sokkal kevésbé érzéki lény, mint a férfi. A pártában maradt nő azonban a sértett

hiúság érzete is keseríti, mert a társadalom a hajadon maradt nőt gunyolódás célpontjává teszi ki. Ki kell azonban jelentenie, hogy a társadalomnak azt a szokását, hogy a törvénytelen anyát kilőki kebeléből, a legnagyobb barbarizmusnak tartja. A természet oltotta be a nőbe az anyaságra való vágyódást, a természet törvényeit pedig társadalmi szabályokkal nem lehet megdönteni. Jönni fog az az idő, a mikor társadalmunknak ezt az igazságtalanságát ép úgy el fogják ítélni, mint mi most elítéljük a középkor boszorkány üldözését. Ne gondolják azonban, hogy a mai társadalmi törvények ellen akarok izgatni, belőlem az orvos beszél.

Még néhány orvosi tanácsot adott a hajadon maradt nőknek, azután befejezte előadását.

Szünni nem akaró, percekgig tartó tapssal köszönte meg a hallgatóság a tudományos, rendkívül érdekes és tanulságos előadást. Romy Béla miniszteri tanácsos mmondott ezután köszönetet a közönségnek, hogy olyan nagy érdeklődéssel viseltetett az előadás iránt.

Hollóné de Grobois Nandin.

Hitvesgyilkosság Aradmegyében.

— Megölte a feleségét és önmagát. —

Távirati tudósítás

Arad, március 18.

Éppen lapunk mai számában adtunk hírt arról a rémes családirtásról, amelyet Szolnokon vitt végbe egy nyugalmazott vasuti fűtő, aki öt késszurással megölte a feleségét, azután saját magával is végzett. Ehhez az esethez teljesen hasonló játszódott ma le Aradmegye egyik nagyközségében Fazekasvarsádon, ahol a falu egyik jómodu gazdája végezte ki feleségét és önmagát. Míg a szolnoki proletárt a nyomorúság vitte rá a gyilkosságra, a falusi gazda pedig gyógyíthatatlan betegség elől menekült a halálba.

A fazekasvarsádi családirtásról a következőkben számolunk be:

Fazekasvarsádk egyik legvagyonosabb gazdája volt Deme István. Nagy tornácos háza van, földjei, szőlője. Csak egészsége nem volt. Az ötvennyolc éves embernek évek előtt sérve támadt és hasztalan futkosott egyik orvostól a másikig, nem tudták meggyógyítani. A fürdő sem segített rajta. Az öreg ember nagy kinokat állott ki és gyakran hetekig hevert mozdulatlanul az ágyban.

Az öreg ember kinlódását még fájdalmasabbá tette felesége betegségének látása. Az asszonyt, aki tizenegy évvel idősebb az uránál — hatvankilenc éves — két év előtt szélütés érte és azóta nem tudja mozgatni a tagjait. A keze, a lába béna, úgy kell vele bánni, mint egy kis gyermekkel. Az öregasszony ellátásának egész gondja Deme nyakába szakadt. Addig, amíg a lánya férjhez nem ment és ápolta anyját, de egy év óta a két öreg magára maradt.

A sok kinlódás és szenvedés, a halál gondolatát érlelte meg, Deme István agyában. Az utolsó időben nagyon elhatalmasodott benne ez a gondolat és ma végzetes tettének elkövetésére ragadta.

Ma déli tizenkét órakor kétségbeesett sikoltozás verte fel a fazekasvarsádi fűtőcát. Deme Jánosné, Deme István menyje kiáltozott:

— Emberek segítsenek. Az ipam megölte a napamat.

Az emberek összecsdültek és berohantak a házba. Rémes látvány tárult eléjük. A belső nagy szobában az ágyon holtan feküdt az öreg asszony. Két hatalmas szurás volt a mellén, a szívéből patakzott a vér. Az öreg em-

ber, Deme István a földön hevert vértócsában. A kétségbeesett ember háromszor szurta meg magát. Mellette feküdt a hatalmas konyhakés, melylyel a gyilkosságot elkövette.

Azonnal jelentés ment az előjárósághoz és orvost is hívtak. Az orvos bekötötte Deme sebeit, aki azonban csak órák mulva tért magához. Mikor megkérdezték tőle, mért követte el a szörnyű tettet, elhaló hangon mondta:

— Meguntam a szenvedést. Nem akartam a gyermekeim terhére lenni.

Deme életbenmaradásához nem sok reményt fűznek. Nem hiszik, hogy a reggelt megéri. Az előjáróság azonnal jelentést tett az aradi kir. ügyészségnek, ahonnan Pogonyi ügyész ment ki a törvényszéki orvosokkal. A boncolást holnap fogják megejteni.

Ötszáz jogászpincér.

(Ajánlatok özöne Keszthelyre.)

Fávirati tudósítás.

Keszthely, március 16.

A dékán, a rektor, a pincérek és jogászok hozzászólása után az eleven élet szabályozza a keszthelyi vendéglősné tervét. Éhesek a jogászok, nincs pénzük, hogy tandijukat kifizessék, bizony beállanak pincérnek, nem féltik leendő presztizsüket vagy tisztí kardbojtjukat.

Stausz Miksáné, a keszthelyi fürdővendéglő tulajdonosa — mint Keszthelyről jelentik — garmadával kapja a leveleket, amelyekben joghallgatókon, orvosnövendékeken, tanárjelölteken és kereskedelmi iskolai tanulókon kívül diplomás tanítók és állami szolgálatban levő kishivatalnokok ostromolják a kilátásba helyezett pincéri állásért. Az asszony nem számított ilyen ostromra s nem is tudja, hogyan válaszoljon a száz meg száz levélre. Hiszen mindössze csak tizenöt-husz fiatalembert tudna alkalmazni, a jelentkezők száma pedig már eddig is meghaladja az ötszázat.

Fáj a szíve, hogy nem adhat valamennyinek munkát és kenyeret, amiért olyan meghatóan könyörögnek. Fogalma sem volt eddig róla, hogy milyen nyomorúsággal kell küzdeniök az intelligens pályára törekvő szegénysorsu fiatalembereknek. Az emberek szívébe nyilalik — írja Strauszné, — ha olvassa az ajánlóleveleket. Szinte lelket önt az ifjakba az a reménység, hogy tisztességes munkáinkkal néhány száz koronát megkereshetnek.

Az egyik ajánló-levele mellé özvegy édesanyja levelét is csatolta az ifju. Az özvegyasszony vérző szívvvel adja tudtára fiának, hogy nem bírja tovább a havi segítséget küldeni, mert a többi öt gyermeknek is élni kell. Az ifju egyetlen reménysége most, hogy a pincérséggel megkeresheti azt az összeget, amelyre szüksége van, hogy tanulmányait befejezhesse.

Gimnázisták, különösen fővárosi gimnázisták is jelentkeztek, akik a borfiúi állásokat akarják elnyerni.

Strauszné most már kiválasztotta a tizenöt pincért, aki a nyáron a Balaton-partján kiszolgálja a fürdőző vendégeket. Akitet nem tudott alkalmazni, azoknak ajánlatát visszaküldi azzal, hogy a nevüket és címüket feljegyezze s ha majd szüksége lesz új pincérekre, reflektálni fog rájuk.

Itt közöljük egy joghallgató levelét, melyet egy fővárosi laphoz intézett ez ügyben:

— — — Szemeszterek multak el anélkül, hogy az egyetemet láttuk volna belülről. Nem volt pénz tandijra. Hát mit kerestünk volna az előkelő falak között? Néztük kívülről a hatalmas arkádót és a milliós oszlopokat. Könyvelábadt a szemünk. Bár épített volna az állam

egygyel kevesebb oszlopot, de engedte volna el helyette tiz szegény fiúnak a tandiját.

Belebámulunk ebbe a szivtelen metropolisba. Itt minden a másé. A munka is. Pedig mi dolgozni akarunk. Urak, sirjuk némán a szembejövők szemébe, ha van egy kis fölösleges pénzetek, a mit dolgoztatásra akartok szánni, adjátok ide. Mi dolgozunk. Ebül vagy napszamos módra, a hogy akarjátok. Ha van egy fücskátok, felneveljük. Ha van a birtokotokon egy kasznári állás, mi betöltjük. Ha meglopott az inasotok, mi helyébe állunk. Kell pénz tandijra, vizsgára. Megyünk korrepetálni, pincérkedni, strazzát művelni, röffel bálni. Dolgozni akarunk. Dolgozni fogunk. Az anyám azt írta a minap: Menj fiam pincérnek. Segítsen meg az Isten. Szerezz vagy ötven pengőt és add oda a tanár uraknak, hogy csináljanak doktort belőled.

Nem bánt már, hogy fattyai vagyunk a régi, himes magyar konzervatizmusnak, hogy elnéz a fejünk felett ez a hazuggyémántu és hazugerkölcsü osztály, melynek lelkéből lekedzettünk. Nekünk halálos mindegy, hogy mit tartólunk a közvélemény. Nem bánunk semmit. Vakondok vagyunk. Kifőzésekben ebédelünk, ha ebédelünk, szeneslegények asztalánál. Ők egy koronáért esznek, mi csak egy főzeléket kobasztatunk meg, mert hátha többre rug 25 krajczárnál.

Mi — akikkel elhitették, hogy fényes társadalmi és nem tudom milyen misszióknak vagyunk a várományosai — nem féljük a dékáni fenyegetéseket, már nem féljük. Nem bánjuk, hogy a dékán ur és a vasalt nadrágu kollégáink kiközösítenek a maguk társadalmából. De egy másik társadalomban első leszünk.

Kolléga urak, ti tizen vagy százan, akik déli 12 órakor az álomtól, vagy a virasztástól dagadt szemmel lézengtek az egyetem folyosóján és a tavaszi futtatások fogadásait tervezitek, akik elnökei, titkárai irányítói és tagjai vagytok az ifjusági egyesületeknek, melynek mi nem lehetünk pénz híjján a tagja, ti akik illatos, drágapénzü zsebkendőitekbe prűszkoltok, ha elsompolyog mellettetek egy nyütt galléru nyomorszagú árnyék, szegény kolléga képében, kölcsönként közjoggal a hóna alatt, ti, akik minden leszték, csak jogászok nem, nektek mi, az olyan lenézett és levedlett árnyéknak éhes, de bizakodó ötezernyi légiója üzenjük nektek: ne szegyenkezettek miattunk.

Tavasszal elhagyjuk az Alma Mater-t és elmegyünk pincérkedni. Vagy elmegyünk a Poliklinika városzobájába ruhatárnoknak. A régi ruhatárnok leszigorlatozott, letette a hivatalát, átadja nekünk. És elmegyünk munkáskabátokra vigyázni, hogy munkáskrajcárokól gyűjtsük össze a tandiját.

Mi — bocsássa meg nekünk az Isten és a Dékán ur — akarjuk a munkát. És végszóképpen üzenjük nektek, hogy nem fogunk belepirulni, ha ignoráltok bennünket. Majd a fiaitok, akik a mi fiainkat nevelni fogják, újra agnoszkálnak.

Koró Benő joghallgató.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elnök és alelnök pörösködése. Varga Ferenc az aradi munkásbiztosító pénztár elnöke rágalalmazási pert indított Fenyő László alelnök ellen, akit azzal vádolt, hogy diffamáló híreket terjeszt róla. A vádaknak csak egy része nyert bebizonyítást és ezért a bíróság Fenyőt egy rendbeli rágalmazásért harminc korona fő és tiz korona mellékbüntetésre ítélte, az ítéletet azonban a novella alapján felfüggesztette. Fenyő felebezést jelentett be. A tárgyalás Frits járásbíró előtt folyt le.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Ismeretlen táncos, vigjáték. Bemutató előadás. (A. bérlet.)
Szombat: Ismeretlen táncos, vigjáték. (B. bérlet.)

Akadémiai stílus.

— *Birálat a Testőrrel és Molnár Ferencről.* —
Arad, március 16.

A Magyar Tudományos Akadémia, mint minden évben, úgy az idén is beállott hivatalos prókátornak s a mindenképpen lehetetlen Vojnics jutalom odaitélése címén, neki rohan a modern magyar drámairodalomnak. Az idén 21 darabot végzett ki, egytől-egyig olyanokat, amelyek nagy része nemcsak itthon, de a külföldön is fényes sikert aratott.

A hosszú s tárgyilagossággal a legjobb akarattal sem vádolható, az Akadémia nivóját mélyen leszállító bírálatból közöljük azt a részt, amely Molnár Ferencnek *A testőr* című vigjátékára vonatkozik.

„A múlt évben előadott „szenzáció” és „diadalmas” darabok közül a legtöbb „táblás” ház nézte „A testőrt”, melynek sikere igen nagy volt és még ma is tartja magát. Sőt halljuk már jó ideje, hogy az összes külföldi színházak is megszerezték. A darab vigjáték, de nem tulságosan vig, a részletes elemzést pedig sehogysem bírja el. Azért csak néhány megjegyzésre szorítkozom. Egy színész, a kinek igen zavaros a multja, nem lehet el máskép, mint ha félévenként új férfit kap és minthogy most épp ismét letelt a félév, fejébe veszi, hogy neki daliás, elegáns testőr kell. Együgyű férje, aki szintén színész és ismeri feleségének e kedves természetét, testőrnök öltözik, hogy próbára tegye az asszonyt, aki őt fel nem ismeri. Az eredmény előre látható volt: az áltestőr meghódítja a hölgyet, aki őt másnap várja lakásán. Itt azután a férj egy igen ügyes jelenetben felfedi magát, de az asszony tulajár az eszén, mert kijelenti, hogy kezdettől felismerte őt, tehát a maga részéről is csak komédiát játszott. A férj erre keservében lerokkad az asszony pedig az ablakhoz megy, hogy igazi testőr után nézzen. Az ötlet, melyen a darab alapszik, nem igen szellemes, de nem is új, hisz a bécsi Ludassy egyfelvonásában („Freudentreu”) szóról-szóra megvan. De részemről nem helyezek erre nagy súlyt, valamilyen a cselekménynek rendkívüli valószínűségére sem: farsangi tréfának veszem az egészet, melynél a köznapi realizmus és józan ész követelményeit két órára bátran félreterelhetjük. De még tréfának is nem elég tréfás ez a történet, még pedig egy súlyos szerkezetű hiba miatt. A szerelmes és féltékeny férj ugyanis ismeri nejének perverz természetét és mégis megteszi kísérletét, melynek természetesen nem lehet sem vig, sem megnyugtató a befejezése. Igazi vigjáték csak úgy jöhetett volna létre, ha a férj nem ismeri az asszonynak félévi betegségét és csak a darab végén értesül róla, mire ő is, meg a közönség is vig hahotával fejezhetnék be az előadást. Első pillanatra világos, hogy a darab cselekménye háromfelvonásos vigjátékra nem elégséges, ami főleg a hosszadalmas, unalmas és teljesen felesleges második felvonásban nagyon feltűnő, mely ezenfelül a cselekmények folyton érezhető valószínűségét erősen fokozza. Érezte ezt a szerző maga is és két epizódikus alakkal iparkodott segíteni ezen veszedelmes bajon. Az egyik a színházi mama, akit szintén már réges-régen ismerüök számtalan elbeszélő és drámai műből. Ebben a darabban egészen

felesleges, mert semmi köze a cselekményhez, de legalább elég mulatságos karrikatura, kin a neiv néző jóízűt kacaghat. A másik alak nemcsak egészen felesleges, de egyúttal roppant unalmas is: ez a kritikus, aki minden ok és cél nélkül lábatlankodik a darabban. Azt mondják, hogy a szerző ez alakban egy élő magyar színi bírálót vitt a színpadra, ami amennyiben nem egészen valószínűtlen, mert kritikusa felesleges, unalmas és minden szellem híján van. „A testőr” tetemesen fogja növelni szerzője jóvedelmeit, aminek őszintén örülök, de parányi levélkével sem koszorúját, mely eddig is sokkal nagyobb joggal illette meg a kitűnő elbeszélőt, mint a kétséges hivatottságu drámaíró:

A többi darabok megbírálása is ilyen tenorban foly és csak természetes, hogy a hírhedt jutalmat ezek alapján senki sem kapta meg. Az ütlegekből azonban bőven kijutott azoknak, akik erre a jutalomra egyáltalában nem aspirálnak.

* Tisza István gróf a Rippl-Rónai kiállításon. *Budapestről* jelentik: Tisza István gróf, a kinek az utóbbi időben a modern művészet ellen ismételt nyilvános állásfoglalása irodalmi és művészeti körökben oly élénk feltűnést keltett, tegnap megjelent a Művészeti Ház Kristóf-téri helyiségeiben Rippl-Rónai József retrospektív kiállításán. Tisza Istvánt, akit Bánffy Miklós gróf kíséretében jelent meg, a Művészeti Ház igazgatósága részéről Zichy Aladár gróf és Rózsa Miklós dr. igazgatók fogadták és kalauzolták.

* Az ismeretlen táncos. Holnap kerül bemutatásra Pierre Wolff vigjátéka, *Az ismeretlen táncos*. Ezt a pompás vigjátékot igazi francia szellemesség dominálja és telve van finom, nem sértő pikantériával.

* Mesedélután a színházban. Az Országos Magyar Iskola Egyesület jól számított, a mikor elhatározta, hogy f. hó 18-án az aradi színházban mesedélután rendez, mert hasonló rég nem volt Aradon. Pósa Lajos járt itt utoljára 15—20 évvel ezelőtt. A tanügyi férfiak is örvendenek a mesedélutánnak, mert a kis diákok és iskolás leánykák ritkán részesülnek ilyesmi-ben s most idejük van a színházba elmenni, mert a járvány miatt az aradi iskolák ugyanis zárva vannak. A mesedélután műsorát úgy állították össze, hogy a felnőttek is szórakozást találjanak, maga az ének és zeneszám művészi szempontból is értékelhető. Balassa Jenő színművész, a gyermekvilág dédelgetett „Basa bácsi”-ja olyan dolgokat produkál, hogy csak örülni fognak a kicsinyek, hogy elmentek a színházba. A Ferenctéri polgári iskola 350 tagból álló énekkara már maga is művészt fog produkálni, a most lezajlott 15-iki ünnepen is beigazolták rátermettségüket és tudásukat. A mesedélután iránt városszerte nagy az érdeklődés, a diákok a harmademeleti jegyeket szinte elkapkodták, de a többi jegyek is szépen fognak. Jegyek pénteken és szombaton délután a színházi pénztárnál válthatók. A mesedélután mérsékelt felemelt félhelyárak mellett rendezik.

* A Svaerdström-nővérek a színházban. A híres svéd kvartett hétfői hangversenye iránt általános érdeklődés mutatkozik a közönség között. Nem első alkalom, hogy a művészi tehetséggel megáldott énekesnők az aradi közönség előtt megjelennek. Svaerdström Valborg, a híres operaénekesnő többször játszott az aradi színpadon, a többi pedig a hangversenyteremben aratott nagy és lelkes sikereket. Akik már hallották a svéd énekesnők lélekből fakadó és szívhez szóló énekművészetét, azok tudják, hogy a hétfői est nagy művészi élvezetet ígér. Az est érdekességét emelni fogja, hogy az énekművésznők egy kedves és hangulatos ope-

rát, Humperdink *Jancsi és Juliskáját* fogják előadni. Az opera egyfelvonásos. A hangverseny nagyszabású lesz és műsora svéd dalokból és klasszikus hangversenyszámokból fog állni. A művésznőkhöz csatlakozik Tarnai Lajos zongoraművész, aki a hangversenyszámok kíséretét fogja ellátni. A hangverseny B. bérletszünetben lesz. A bérletk jegyeit vasárnap délután 5 óráig tartja fenn a színházi pénztár. Jegyek az előadásra vasárnap reggeltől válthatók.

* Számvevősegi Szemle. Az e címen Várady Lajos p. ü. miniszteri számtanácsos szerkesztésében Budapestben megjelenő számviteli szakfolyóirat az évben második évfolyamába lépett. A nagy körültekintéssel és szakértelemmel szerkesztett folyóirat az általános számviteli irodalom fejlesztésében s főleg a községek pénz- és vagyonkezelésére vonatkozó szabályok reformálásában uttörő munkát végez. Ép ez okból a belügyminiszterium, a vármegyék alispánjai és a pénzügyminiszterium a községek és körjegyzőknek is melegen ajánlották. Előfizetési ára egy évre 8 korona, mely (Budapest, I., Logodóy-utca 60.) a kiadóhivatalnak küldendő.

* Vasárnapi előadások. Két érdekes szindarab fogja a vasárnapi közönséget szórakoztatni. Délután *A kis lord* kerül színre, amelyben Vendrey Vilma játszza a címszerepet. Este a *Cigányszerelmet* adják.

* Lammermoori Lucia. A szentimentalizmus egyik legszebb terméke a tragikus véget ért Lammermoori Lucia története. A szerelmesétől megfosztott és a gyűlölt férjhez erőszakolt szépséges Lucia története még ma is könnyekre fakasztja a nézőt. Az Uránia színház mesteri megjátszásban és poetikus kiállításban mutatja be a hatásos darabot. Az első rész, mikor Lucia megismeri szerelmesét egy gyönyörű tisztáson játszik, a hatalmas lovagtermet egy eszményi szépségű park váltja fel, melyben a műkertészet remekeiben gyönyörködhetünk. Stilszerű kiállításával a legremekőbb mozgófényképek első sorában áll a Lammermoori Lucia. A szereplők játéka abszolút művészi, ami nagyban emeli a becses kép értékét. Ezen a műsoron szerepel utoljára Shakespeare klasszikus tragédiája a velencei kórnár, melyben Shylockot a tragikus színészek legnagyobbika Erméle Novelli játsza. Pathé zsurnáljának párisi modell kalapjai a hölgy közönség körében kelt méltó feltűnést. 175

* Minden intelligens ember szerezzék meg a *Franklin nagy Kézi Lexikon*-ját, amely nélkülözhetetlen. Két koronás havi részletre megrendelhető Weisz Leó könyvkereskedésében. (Telefon 230.)

* Arad művészi életében szinte példátlanul áll a Weisz Leó-féle *Alkalmi tárlat* sikere. Az érdeklődés oly nagy mértékben nyilvánult meg a gyönyörű festmények és művészi reprodukciók iránt, hogy a tárlatot fel kellett frissíteni. Az érdeklődést és vásárlási kedvet érthetően fokozza, hogy a képek csekély részletfizetésre is kaphatók.

* Sima béres. (Az amerikai népéletből.) Érdekes történetet ragad ki az amerikai népéletből a Sima béres című mozgófénykép. A fiatal földesur elveszi a nagybátyjától örökölt pusztát, ahol megismerkedik a gazdaasszony feltűnő szépségű leányával. A fiatalok hamarosan megszeretik egymást, boldogságukat azonban megzavarja Sima béres, aki halálosan szerelmes a leányba, akit mindenáron arra akar bírni, hogy szakítson a fiatal földesurral. Amikor pedig látja, hogy a leány hajthatatlan marad, fölbiztatja a gazdaság béreseit, hogy hagyják ott a földesurat. A sztrájk kitör s a sztrájk-tányán megjelenik a fiatal földesur, aki Sima bérest dulakodás közben megsebesíti, a többiek pedig munkára kényszeríti. Gyönyörű látvány, amikor az esti alkonyatban a szántóföldön újra megjelennek a munkások. Ennél a jelenetnél látni lehet azt a hatalmas alkotmányt, amely egyszerre arat, csépel s mindjárt zsákokba rakja a búzát. A gépet betven löhuzza. A történetnek különben az a vége, hogy a fiatal földesur elveszi a leányt és Sima béres is visszatér régi állásába. Ezt a megkapó s feltehetően érdekes életképet pénteki előadásán mutatja be az Apolló-színház. 177

Az aradi szenátor leányának emlékei.

(Markovits Ilka Arad bombázásáról.)

(Fővárosi levél.)

Budapest március 16.

Náday Bélának, a fővárosi Nemzeti Színház tagjának kedves vendége van: Megjött a „sziráki nagymama“ és egy pár napot tölt el szép lánya családja körében.

A sziráki nagymama — özvegy Kaszay Zsigmondné, akinek neve ugyanis mint Pauli Richárdné, ugyis mint Markovits Ilka örökre be van írva a magyar dalművészet aranykönyvébe.

A József-körut és a Népszínház-utca sarkán laknak Nádayék. Ott fogadta a méltóságos asszony tudósítónkat. A fiatal háziasszony nővérel a városban kemissziózt. Náday Bélának próbája volt. A gyermekeket a nagymama őrizetére bízták. Ez kettős öröm: a kicsinyeknek is, — akiknek ilyenkor a rendesnél több szabad; a nagymának is, aki kedvére becézheti unokáit.

Pedig élő tanu vagyok, — akár esküt is tehetek rá — hogy a sziráki nagymama nem tartozik ama nagyszülők közé, akik rontják az unokáikat. Ezek így nyugtatják meg a lelkiismeretüket:

— Nevelje az anyja, apja... én csak — szeretem.

Ő bizony nem félti a „népszerűségét.“ Nem állja meg, hogy ne figyelmeztesse őket:

— Feri, szépen egyék!... Rózsika, ne menjen a hideg szobába!

Meg kell magyaráznom, hogy a gyermekek unokatestvérek: Náday Feri a kis házigazda, Osorba Rózsika pedig a vendége. Mamájával és nagymamájával jött Budapestre látogatába.

— Vannak ám nagyobb unokáim is: Hentallerné-Pauli Mariska fia, Gábor és leánya, Lily... Urai Dezsőné. Sőt már „szépmama“ is vagyok a Lily két kis gyermeke révén...

Szépmama! Csakugyan ráillik ez a név: Szép dédanya. De semmiképen sem hinném el a fehér haja ellenére is. Semmi öreges az egész lényében. Olyan üde a nézése, a mosolya; olyan hajlékony, grációzus az alakja; olyan élénk, szellemes, kedves a csevegése, mintha estére a „Fekete Domino“-ban készülne pajkoskodni az Operaház színpadán.

Csak akkor zökkentem ki ebből az illúzióból, amikor Feri beleszólt a beszélgetésünkbe és az ő kedvence témáját sürgette:

— Nagymama, azt mesélje el, hogyan bombázták Aradot!

Eleinte csitította az esdeklő fiút, de amikor én is kontráztam neki, engedett a kérésünknek:

— Bizony azok más idők voltak! Szüleimmel itt, Pesten laktunk. Édes anyámnak — Schmid Lujzának — nagyon szép hangja volt. Hangversenyekben sokszor, nagy sikerrel énekelt. Egy házban laktunk Nyékiével, a Nemzeti Színház későbbi impresszáriójával, Nyéki hallotta anyámat énekelni, fölkereste és rá akarta beszélni, hogy szerződjen a Nemzetihez. Megigérte hatalmas közbenjárását is. De — óh jaj — édes atyámat Aradra „szenátor“-nak nevezték ki, oda kellett költöznünk.

— Nagymama — könyörgött Ferike — beszéljen a forradalomról!

— Türelem! Már utazunk Arad felé... Anyám az egész uton sirt, hogy a szép ábránd szétfoszlott! Én akkor kilencéves voltam és csak annyit tudtam, hogy anyám könyei a Nyéki látogatásával függnek össze és nagyon haragudtam arra a „bácsira, aki bántotta a mamát!“ (Amikor engem Nyéki szerződöttetett,

tréfálkozott is velem: „Emlékszik még, hogy megrikatta a bácsi!“) Abban az időben még csak Szolnokig lehetett vasuton utazni. Ott kocsit kellett fogadnunk. Csak nagy nehezen teltünk szert fiakkerre, mert minden fogatot katonapodgyász szállításra foglaltak le. Csukott batár vitt Arad felé. Málhánk a hátulsó bakra volt erősítve. Éjjel feltartóztatták kocsinkat. Utonállók le akarták szedni a koffert. Nagymamám — aki szintén velünk utazott — nem vesztette el a hidegvérét. A kezében levő fekete legyezőjét összecuska, a kocsiblakon kintartotta és erélyes hangon rászólt az egyik rablóra: „Takarodjanak, különben lelövöm!“ A fogás sikerült...

— Nagymama? Pisztolynak nézték a legyezőt?

— Igen, Ferikém. Folytathattuk utunkat. Aradon rémes napok vártak reánk! Alig, hogy elhelyezkedtünk, kezdődött a bombázás. Eleinte egyik ijedségből a másikba estünk. De még a legrosszabbat is meg lehet szokni. Egy pár nap múlva már egész nyugodtan konstatáltuk, amikor ágyulóvést hallottunk: Ez granát... ez srappel... ez kartaetschen...

— Kartács, nagymama.

— Persze, hogy kartács. De akkor úgy mondták. Látta, azt hiszik, azért vagyok olyan lelkes honleány, mert Hentaller a vöm. Pedig akkor Lajos még a világon se volt, amikor a szabadságharc nagy eseményei megérelték gyermekszívemben a hazaszeretetet. Amikor a nemzet vértanuit kivégezték, ökölbe szorult a két kis kezem és sirva ismételttem: „Megígérték, hogy nem fogják őket bántani!“... A gyermekeket az igazságtalanság háborítja fel leginkább! Az osztrákok igazságtalan szöszegése tett honleánnyá!

HIREK.

— Időjárás. E hó 17-én pénteken: tényegtelen hőváltozás, sok helyütt csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, sok helyütt csapadékkal Déli hőmérséklet 9-9 C.

— Fehérvary Géza báró ünneplése. Budapestről jelentik: Fehérvary Géza báró volt miniszterelnök, magyar darabont testőr kapitány tegnap ünneplte 78-ik születésnapját, amely alkalomból tisztelői részéről számtalan gratulációt kapott. A születésnap ünnepség alkalmából Budapesten volt Burián István báró közös pénzügyminiszter, Fehérvary báró veje is, aki ma visszautazott Bécsbe.

— Az első Dreadnought vízrebocsátása. Bécsből jelentik: Az első Dreadnoughtnak, amely Ferencz József császár és király nevét fogja viselni, vízrebocsátását május 24-ről a kabinetiroda utasítására június 11-re haasztották el. Ha semmi közbe nem jön, akkor az uralkodó jelen lesz a vízrebocsátási ünnepélyen. A király a Miramare jachion fog lakni. Ófelsége látogatása alkalmából Triesztben nagy ünnepségeket terveznek.

— Elnapolták a Zágrabi tartománygyűlést. Zágrábból jelentik: A tartománygyűlést ma királyi kéziratral bizonytalan időre elnapolták. Az elnapolás oka az, hogy a költségvetési bizottságban tíz szóval négy ellen tegnap leszavazták a budgetet. A bán terve az volt, hogy az országgyűlést csak a tanítói fizetésjavításról szóló törvényjavaslat letárgyalása és a felirati vita befejezése után fogja hosszabb időre elnapolni, mivel azonban nincs kilátás rá, hogy a kormány felirati javaslata többséget kapjon, a bán pedig nem teheti magáévá a koalíció feliratát, nem volt más mód a megoldásra, mint elnapolni s aztán feloszlítani az országgyűlést, a mely három hónap óta együtt van, de semmi érdemleges munkát nem végzett.

— A nyitrai püspök nagybeteg. Nyitráról jelentik: Bende Imre nyitrai püspököt az éjjel szélhűtés érte. Állapota aggasztó.

— János Győző ünneplése. Az aradi kir. jószágigazgatóság tisztikara fényes bankettet rendezett ma este az aradi katolikus körben János Győző jószágfelügyelő tiszteletére abból az alkalemből, hogy a király a kir. tanácsosi címmel tüntette ki. Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsos gyönyörű szavakban, a régi magyar szokásnak megfelelően a királyt éltette. Pók-Dezse jószágfelügyelő Jánost, Szigethy Elek főtanácsos Serényi Béla gróf földmivelésügyi minisztert, Nagy Orbán dr. pedig Csernovics Diodor dr. jószágigazgatót köszöntötte fel, mint a hivatalfőnökök mintaképét, aki minden alkalmat megragad annak bebizonyítását, hogy a vezetése alatt álló tisztviselők érdekeit szíven viseli és az igaz érdem kellő megjutalmazásáról gondoskodik. A vacsora alatt felszólt még Lászlóffy István dr. jogügyi főtanácsos, aki János Győzőt és Bajtay Mihály dr. fogalmazót, aki a megjelen vendégeket köszöntötte fel. Rendkívül szellemes beszédet tartott még Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő és Tötössy Géza dr. jogügyi tanácsos. A banketten a jószágigazgatóság és a számvevőség tisztikara teljes számban, a kerületi ispánok, telep- és birtokkezelőségek vezetői, a lugosi kivestári ügyészség képviselőiben Lászlóffy István dr. jogügyi főtanácsos, a temesvári ügyészség részéről Nagy János dr. tanácsos, a nagybecskereki kivestári ügyészség részéről Millos Aurél dr. kir. ügyész, az aradi kivestári ügyészségtől Tötössy Géza dr. jogügyi tanácsos vezetésével az ügyészségi tisztviselők teljes számban jelentek meg. A felsoroltakon kívül megjelent az ünnepelt több barátja is.

— Főurak párbaja. Budapestről jelentik: A Ferencz-József lovassági laktanyában súlyos feltételű párbaj folyt le tegnap délután három órákor. Két arisztokrata állott szemben egymással, Wass Endre gróf és Wenckheim József gróf. A párbaj feltételei tekintettel arra, hogy a párbajra egy rendkívül kínos és súlyos nem részletezhető privát ügy — igen szigorúak voltak. Március 13-án történt az összeütközés a két gróf között a Bristol szálló egy másodemeleti szobájában. Március 14-én a két fél megbízottai megállapították a következő feltételeket: Pisztolypárbaj, távolság 30 lépés, 5—5 lépés ávanz. Utána, amennyiben sebesülés nem történik kardpárbaj, lovassági kardokkal, bandázs nélkül végkimerülésig. A pisztolypárbaj a laktanya tornatermében tartották meg. Mindkét fél mind háromszor élt a lövés jogával, de sebesülés nem történt. A kardpárbajban rendkívül hevesen csaptak össze a felek. A második attacknál Wass gróf a fején sebesült meg. A sebet bekötötték, a párbaj pedig tovább folyt. A harmadik összecsapásnál Wenckheim gróf rendkívül mély, hosszú és fájdalmas vágást mért Wass Endre gróf mellére. A vágás a bal hónaljtól a jobb csipőig terjed. Wenckheim gróf sértetlen maradt. A felek nem békültek ki.

— A munkapárt győzelme Egerben. Egerből jelentik: Ma tartották meg a városi törvényhatósági bizottsági tagválasztásokat, amelyeken teljes számban a munkapárt jelöltjeik győztek.

— A harmadik egyetem. Budapestről jelentik: A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban tovább folynak a tárgyalások a harmadik egyetemet illetőleg. Ma bizalmas értekezlet volt Kassa város képviselőivel, amelyen jelen voltak Sziklay Ede főispán, Takács Menyhért dr. prépost és Eder Ödön kassai polgármester.

— **Verekedő képviselők.** Bécsből jelentik: A költségvetési bizottság mai ülésén váratlanul nagy botrány támadt. Általános unalom mellett kezdődött a vita és mindaddig csend volt, míg Madragek nem kezdett beszélni a csehországi hivatalnok-kérdésről. Malik többször közbeszólt és egyszer azt találta mondani: A szociálisták a legveszedelmesebb terroristák. Ebből nagy kavardás támadt. A szociáldemokraták rátámadtak Molikra és reprodukálhatatlan szidalmakkal illeték. A németek sem hagyták magukat, különösen Seeliger és Bacher szórtak szitkokat a szociálisták felé. Wolf képviselő az öklével csapdosta az asztalt. Oly nagy volt a láрма, hogy a képviselőház folyosóján levő más bizottsági képviselők és hivatalnokok berohantak az ülésterembe. Épen akkor Nemetz képviselő rávetette magát Wolfra és inzultálni akarta, de pártfelei visszatartották. Wolf fekete bőrtáskáját kapta fel, hogy áthajtsa a szociálistákhoz, de őt is lefogták. Seeliger pedig egy nehéz bőrkarosszéket akart átdobni. A botrány több mint egy negyedóraig tartott, végre lecsillapodtak a kedélyek és Chiari báró elnök szóhoz jutott, aki Seeligert és Wolfot rendreutasította.

— **Halotthamvasztók a belügyminiszternél.** Budapestről jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délután fogadta az országos halotthamvasztó egyesület küldöttségét. A küldöttség szónoka Kétly Károly dr. udvari tanácsos, egyetemi tanár arra kérte a miniszterelnököt, hogy mint belügyminiszter az egyesületnek már hat évvel ezelőtt betervezett alapszabályait hagyja jóvá. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy amennyire az ügy előzményeit ismeri elődeinek az volt a felfogása, hogy miután törvényeinkben a halotthamvasztás utján való temetésre rendelkezés nincsen, nincs törvényes alap az alapszabályok jóváhagyására. Ő azonban a kérdéssel újból foglalkozni fog és amennyiben lehetséges lesz, a legnagyobb készséggel megerősíti az alapszabályokat.

— **Kína és Japán — Oroszország ellen.** New-Yorkból jelentik: Az itteni börzén óriási riadalommal fogadták a japáni mozgósítások hírért. Különösen az a hír tett nagy hatást, hogy Togo admirális hat hadihajótól, 12000 emberrel Port-Arturba indult.

Pekingből jelentik: Rohamosan fejlődnek a válságos események. A kínai gyarmatügyi miniszter egy hivatalos tanácskozáson ezeket jelentette ki:

Kína a háború küszöbén áll. Japán megígérte segítségét. Kína és Japán nem tűrhetik, hogy Oroszország elfoglalja Mandzsuriát. A kormány rendelkezésére tíz alkirály mozgósítási parancsot kapott. Eddig 40000 embert küldtünk a veszélyeztetett határra.

— **Az aradi vonatok utirányváltozása.** A Budapestről Erdélybe s Erdélyből Budapestre érkező gyorsvonatok május első napjától kezdve újra a keleti pályaudvarból indulnak, illetve oda érkeznek. Ezek a gyorsvonatok két év óta Cegléden keresztül közlekedtek s az indulási és érkezési állomás a nyugati pályaudvaron volt. Ugy látszik, ez az intézkedés nem könnyített annyira a keleti pályaudvar forgalmán, hogy állandósítása célszerű lett volna. Ezért aztán a Máv. igazgatósága úgy intézkedett, hogy májustól kezdve ezek a gyorsvonatok ismét Rákosszázson keresztül közlekedjenek. Ezzel egyidejűleg az erdélyi személyvonatok utirányát is megváltoztatják; ezek a vonatok május elsőjétől kezdve a nyugati pályaudvarról indulnak, illetőleg oda érkeznek, mert nem Rákosszázson, hanem Cegléden át fognak közlekedni.

— **Büntanya egy fővárosi ügyvéd lakásán.** Budapestről jelentik: Az elmúlt héten, mint annak idején jelentettük lapunkban, a Szövetség-utcában egy förtelmes bűntanyát leplezett le a rendőrség, ahol napról-napra perverz emberek undorító orgiákat ültek. Ebből az ügyből kifolyólag anonim levélben arról értesítettek a rendőrséget, hogy a belváros egyik négyemeletes bérlőházában egy ügyvéd lakása naponként hasonló üzemek színhelye. A rendőrség az anonim levél nyomán figyelni kezdte a megjelölt lakást és vendégeit. A detektíveknek csakhamar sikerült — is konkrét adatokhoz jutni, amelyek igazolják, hogy az ügyvéd lakásán beteges hajlamú férfiak összejöveteleket szoktak rendezni. Erre a rendőrség a legszigorubb vizsgálatot indította, de szereplők neveit egyelőre titokban tartja.

— **A porosz milliomosok.** Berlinből jelentik: Martin kormánytanácsos, az ismert nevű közgazdasági író könyvet írt Poroszország 8300 milliomosáról. A mű címe: Évkönyv a porosz milliomosok jövedelméről és adójáról. Mikor a könyvkiadó cég közrebocsátotta az első ismeretést a sajtó alól nemsokára kikerülő érdekes műről, az ügyészség — mint már hírt adtunk róla — a pénzügyminisztérium megkeresésére házmotozást tartott az író lakásán és a könyvkiadónál is olyan címen, hogy Martin csak a pénzügyminisztériumban vagy a pénzügyigazgatóságban szerezhette meg adatait a milliomosok adójáról és jövedelmekimutatásáról. Nyilvánvalóan látszott az a feltevés, hogy Martin megvesztegette a pénzügyminiszterium, vagy a pénzügyigazgatóság valamely hivatalnokát s így szerezte meg a hivatalos adatokat. A házmotozás nem járt eredménnyel, de a vizsgálatot azért folytatták az író és kiadója ellen. Most aztán érdekes fordulat következett be. Az Évkönyv kefelevonatait a pénzügyminisztériumban tüzetesen összehasonlították a hivatalos adatokkal s arra a meglepő felfedezésre jutottak, hogy Martin a levegőből állította össze Poroszország 8300 milliomosának jövedelmét és adózáását. Egyetlen adat sem volt helytálló. Ilyen körülmények között beszüntették a további vizsgálatot és többé nem gördítenek akadályt a könyv megjelenése elé, de a történetek után aligha fog valaki is érdeklődni Martin kormánytanácsos szenzációsra ígért adatai iránt.

— **Nagy botrány a dumában.** Pétervárról jelentik: A дума tegnap esti ülésén a főiskolákra vonatkozó interpelláció vitája során Obrasszov (szélső jobb) a női főiskolákról szövegezt és kijelentette, hogy a forradalom idején női tanfolyamhallgatók százával odakinálkoztak ittas matrózoknak, hogy ily módon propagandájuk eredményesebbé tételére segítséget nyerjenek. Ez a kijelentés viharos tiltakozást provokált a balpártiaknál. A szónok felé „Le vele!”, „Gazember!” és egyéb hasonló kiáltások hangzottak. Obrasszov képviselő a mindinkább növekedő lármában tovább akart beszélni, az elnök azonban felszólítja, hogy a tribünt hagyja el, mert az egyórás határidő lejárt. Az elnöknek ez az intézkedése a jobboldaliaknál nagy vihart támasztott. Az óriási kavardásban az elnök berekesztette az ülést. Bal és jobboldali képviselők megrohantak a szónoki emelvényt. A дума tisztviselői siettek közbelépni, hogy megakadályozzák az összeütközést. Miután másképp nem lehetett a jelenetnek véget vetni, lecsavarták a villamosvilágítást, mire a képviselők kénytelenek voltak lassanként elhagyni a termet.

— **Halálozás.** Singer Adolf folyó hó 16-án, életének 68 ik évében meghalt. Március 17-én délután 3 órakor temetik a Ferray-utca 2b számú házból.

— **A sztrájkoló horvát újságírók.** Zágrábból jelentik: Ülés volt ma is az országgyűlésen, de a nagyközönség nem vehet róla tudomást, mert a hírlapírók távolmaradtak s lapjaikban egy sort sem közölnek róla. A külföldi sajtó tudósítói szolidárisak sztrájkoló társaikkal. Az elnapolásról sem jelent meg tudósítás az esti lapokban.

— **Öngyilkos bosnyák osztályfőnök.** Csak most, egy nappal a vasárnapra virradó éjjel elhunyt Mikuli Jakab bosnyák osztályfőnök temetése után vált köztudomásúvá, hogy az osztályfőnök öngyilkos lett. Az eset részleteit nagyban titkolják, mivel az országos kormány attól tart, hogy az amugy is válságos bosnyák politikai viszonyok közepette az öngyilkosság okában politikai motívumokat keresnének. Ez okból nem rendelték el a holttest fölboncolását sem, mivel Svára Ferenc ügyész a rendőrséggel egyetemben megállapította, hogy bűntény semmiesetre sem történt. Az osztályfőnök veronállal mérgezte meg magát, az üres fiolát és a lakásában ta'ált nagymennyiségű veronált le is foglalták. Öngyilkosságának oka alighanem nagyfokú idegessége. Az osztályfőnök esztendőknél át dolgozott a kmetek megváltásáról szóló javaslaton és nagyon bántotta őt, hogy a törvényjavaslaton a tartománygyűlés agrárbizottsága sok módosítást tett. Barátai előtt több ízben meg is mondta, hogy ez mennyire rosszul esik neki és idegessége most, a kmetjavaslat tárgyalása küszöbén még csak fokozódott. Meglehet, hogy egyre gyöngülő egészsége is sietette szándékában.

— **Lopás a Vatikán levéltárában.** Rómából jelentik: A Vatikán titkos levéltárában lopásnak jöttek nyomára Kitünt, hogy a levéltárból fontos diplomáciai okmányokat loptak el, melyek Franciaországra és Németországra vonatkoznak. A lopás már régebben történhetett és a vizsgálat csupán annyit derített ki, hogy az ellopott okmányokat idegen kormányok képviselőinek, valamint egyes újságoknak akarták eladni. A levéltár ügykezelését megszigorították.

— **Romániai hus Temesvárott.** Temesvárról jelentik: A romániai hus ma éjjel megérkezett és a vágóhid hűtőhelyiségben helyezték el. A süítőpróbák eredménye szerint a hus, mely középminőségű, hizlalt állatoktól származik, a jobb minőségű temesvári hushoz hasonló. A pontos számvetés ugyancsak a hus pontos lemérlegelése után lesz eszközölhető, annyi azonban már biztos, hogy a teljesen kibűlt hus, amely tehát további súlyvesztést nem szenved, kilogrammonként — fogyasztási adó és husvizsgálati díj hozzászámítása nélkül — 126 fillérbe fog kerülni, vagyis a temesvárinál csak kevéssel lesz olcsóbb. A behozatal azonban fontossággal bír azon okból, hogy ezzel a hushányon segítettek.

— **Altisztek civilben.** Párisból jelentik: Berteaux hadügyminiszter ma rendeletet adott ki, melylyel megengedte, hogy a francia hadsereg minden rangu altisztje vasárnap és ünnepnap, vagy ha szabadságra mennek, polgári ruhát viselhessenek. A miniszter rendelete most csak törvényesített egy régi szokást, mely már egészen otthonos a hadseregben. Délután öt óra után még fiatal ujjoncok is fel merik venni polgári ruhájukat, mert a tisztek nem teszik szövé a civil ruha viselését.

— **Eltűnt katonák.** Innsbruckból jelentik: Egy hadnagy és négy katona, akik Innichenből a Sigmundi-kunyhóba indultak, eltűntek. Attól tartanak, hogy baleset érte őket. Innichenből segítő expedíciót küldtek ki.

— Hamis tanuk egyesülete. Ne tessék megijedni, nem Magyarországon leplezték le a Hamis Tanuk Egyesületét. Ámbár Magyarország egyes vidékén, de sőt Budapesten is akadnak emberek, akik jó pénzért hamis tanubizonyságot tesznek felebarátaik ellen; mégis a mi hamis tanuinknak megvan az a mentségük, hogy nem alkottak egyesületet, csak úgy a saját szakállukra dolgoznak. A mi hamis tanuinkat alaposan lefőzték a *Gleivicban* székelő hamis tanuk, akik azonban — mint bécsi hírek jelentik — most alapos bajba jutottak. A gleivici hamis tanuk ugyanis, — akik a hamis tanuzást iparszerűleg üzték — egyesületet alakítottak. *Minerva* volt a címe a gleivici hamis tanuk egyesületének. A bölcsesség istennőjének a nevét tüzték tüzték ki cégérül egyesületük ajtaja fölé s bizonyára úgy okoskodtak, hogy megilleti őket ez a név, ha még a bölcs bírák eszébe is tudnak járni az ő hamis tanuskodásukkal. A gleivici hamis tanuk egyesülete rendes árszabályok mellett dolgozott. Szigorúan szabott árai voltak, a következő árszabás szerint:

Becsületsértési pörben a hamiseskü ...	10 korona
Kiseb polgári pörben a hamis eskü	10 "
Sommás pörben a hamis eskü ...	30 "
Örökösödési pörben tízezer koronáig a hamis eskü ...	50 "
Örökösödési pörben tízezer koronán felül a hamis eskü ...	100 "
Súlyos testi sértés ügyében ...	50 "
Emberölés, gyilkosság ...	100 "

Az új egyesület kitűnően prosperált, vagyont szerzett s a tagjai kitűnően éltek. A *Minerva* telket vásárolt, házat akart építtetni, hogy a saját házába költözködhessenek. És ez volt a vesztük. Az üzlet olyan jól ment, hogy a tagok nem győzték a munkát, nem tudtak eleget tenni a rendeléseknek. Új tagok fölvétele vált tehát szükségessé. Bármily körülményesek voltak is a vezetők, az új tagok közé mégis csak bejutott egy áruló, aki a rendőrség előtt leplezte az egyesületet. A rendőrség erre letartóztatta az egész egyesületet. Kiderült, hogy másfél év óta állott fenn a *Minerva* s e rövid idő alatt több százezer koronát kerestek hamis tanuzásukkal a tagok.

— Szélhámos fogtechnikus. *Budapestről* jelentik: A rendőrség egy fiatal fogtechnikust tartóztatott le, aki már hetek óta szélhámosságra tartja fenn magát. A napokban megjelent a főkapitányságon *Becho József* Királyutcai cipész és bejelentette, hogy egy fiatalember állított be az üzletébe, aki egy pár cipőt vásárolt. A cipőt elküldte Teréz-körut 28. számú házba, és amikor az inas odaért a fiatalember el akarta venni tőle a cipőt. A fiu azonban nem adta át, mire az idegen elsietett. Kétségtelennek tartja tehát, hogy csalóval volt dolga. A cipész által adott személyleírás alapján a rendőrség ma kinyomozta, hogy a fiatalember *Drexler Béla* husz éves fogtechnikus. Bevitték a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy rendszeresen üzi a szélhámosságot. Hasonló módon lopta meg *Knoll József*, *Oláh László*, *Kun János*, *Seress József* cipészeket. Beismeri, hogy egy lakótársától *Bognár* nevű zeneakadémiai növendéktől is lopott ruhát és pénzt. Azt mondja, hogy munkanélkül van, éhezett, s azért vetemedett a lopásra. A rendőrség a fiatal tolvajt letartóztatta.

— Kisiklott vasuti kocsi az arad-temesvári vonalon. *Temesvárról* jelentik: Az arad-temesvári személyvonat postakocsija ma délelőtt *Szentandrás* község mellett kisiklott. Emberéletben nem esett kár. A postakocsit egy kiküldött mezdony vontatta be a temesvári állomásra.

— A sérelmes telefonrendelet. Közöltük a nagyváradi posta és táviró igazgatóság rendeletét, amelyben megtiltja a telefon-előfizetőknek, hogy a telefonon kapott üzeneteket, másokkal közvetítsék, vagy ilyen üzenetet közvetítés céljából átvegyenek. A rendelet különösen a kereskedőkre nézve jelent súlyos sérelmet, akiknek gyakorlatában adott alkalmaknál az ilyen üzenet-közvetítés, kikerülhetetlen. Az általános megütközés látása alatt az *Aradi Kereskedők Köre* megkereste az aradi kereskedelmi és iparkamarát és az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületet, hogy a sérelmes rendeletnek szabályon kívüli helyezése érdekében a kereskedelmi miniszterhez sürgős felterjesztést intézzenek. Hasonló lépéseket tett a postaigazgató tilalma ügyében a békéscsabai Kereskedelmi Csarnok is.

— Hőesés Bécshen. *Bécsből* jelentik: Ma reggelre a hőmérséklet nagyon leszállott és dél előtt huzamos ideig havazott.

— Halál a bányában. Az *almászegresi* Bogdán-féle mészbányában tegnap halállal végződő szerencsétlenség történt. A bányászok rendes szokásuk szerint, a kiemelt köveket a hegyen legördítették s aztán a hegy lábánál dolgozó munkások kocsikra rakták. Tegnap a kövek legurításakor a hegy tetején levő bányász elfeledte figyelmeztetni társait; az egyik sebesen gördülő súlyos kötömb elütötte *Bogdán Péter* munkást, aki azonnal meghalt.

— Agyonütötte a feleségét. *Miskolcra* jelentik: *Löwy Géza* hajduhadházi fakereskedő fölkereste *Bánfalván* *Jungreis Adolf* gazdálkodónál tartózkodó feleségét, akit a hozzá való visszatérésre kért. Az asszony tagadó választ adott, mire *Löwy* verni kezdte és addig ütötte, míg az asszony meghalt. A férj ezután az anyjához *Tiszalucra* akart utazni, de *Miskolcon* elfogták és átadták az ügyészségnek.

— Ha valaki nincs egészen tisztában azzal, miként kell fogait helyesen gondozni, használja a *Sanitol* fogápoló szereket, az azokhoz csatolt utasítás — egy kis vagyont ér. 1005

— A hölgyközönség szives figyelmébe. Nagyságos Asszonyom! Mielőtt tavaszi ruhaszükségletét beszerezné, sziveskedjék *Varga Kálmán* női szaoó *Atzél Péter*-u'ca 2. sz. műtermében a legújabb tavaszi szövetraktárt megtekinteni, amelyet külföldön személyesen válogattam össze, minden szövettől csak egy öltözék készítettik, egyben értesítem a nagyra-becsült megrendelőmet, hogy mint azelőtt, ma is elvállalok hozzávalók nélkül is ruhákat a legizlésebb kivitelben. A szövet jóságáról és ruha jó állásáról kezességet vállalok. Külföldi ruhamodell-kiállításról hazaérkeztem e hó 1-én, műtermem személyes vezetését ismét átvettem. Mély tisztelettel *Varga Kálmán*. 892

— Legújabb női bőr és selyemtáskák oldal, szivar és pénztárcák, hajdiszek, sétabotok, illatszerek megérkeztek és olcsó árban lesznek eladva *Hegedűs Gyula* üzletében, *Aradon*, *Andrássy-tér 15.* Telefon 506. 228

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisz*nál. 201

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékallomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

TARKASÁGOK.

(Az idő pénz.) A társaságban arról volt szó, hogy ma már a hivatalokban lehetetlen eligazodni a különböző fölratokon. Egymásba ütköznek az ilyen táblácskák: „Az idő pénz! Szives marasztalást ne tessék komolyan venni! Miért nem megy már?!”

— Régebben — mondotta egy kitűnő memóriájú krónikás — sokkal finomabban adták tudtára a látogatóknak, hogy mikor válik alkalmatlanná. A régi hivatalnokok nem akasztottak ki brutális hangu táblákat, hanem más módon adták értésére a vendégnek, hogy elég volt a vizitból. Volt nekem egy kedves jegyző ismerősöm, a kinek az íróasztala fölött állandóan egy gólyának és egy fecskének a képe függött. Ezt a két nagy képet lehetetlen volt észre nem venni a látogatóknak. Ő természetesen számított arra, hogy észreveszik. A látogató rendszerint megkérdezte a jegyzőtől:

— Miért van itt ennek a két madárnak a képe?

— Nagyon szeretem a gólyát és a fecskét, — felelte a jegyző.

— Na hallod, hiszen szebb madár is van, mint a gólya, meg a fecske.

— Igen. De én mégis legjobban szeretem ezt a két madarat, mert ezek mindig tudják, hogy mikor kell eltávozniok.

(A karambol-bajnok.) A kávéházban a legközelebb végbemenő karambol-versenyéről beszéltek.

— Hallották-e, hogy most fogják eldönteni, ki legyen Magyarország karambol-bajnoka.

— Ujjé, hiszen azt már rég eldöntötte Magyarország.

— És ki a karambol-bajnok?

— Hát ki volna? *Kossuth Ferenc*. Az ő minisztersége alatt történt a legtöbb vasuti karambol.

(A szerelem vége.) A színésznép között a házasságot és a szerelmet nem veszik túlságosan szigorúan. A legelőkelőbbek ugyan törvényes házassági kötelékben élnek, hanem azért a kisebb színészek között a szabad szerelemben való egyesülés még mindig nagyon kedvelt forma.

Ezt a formát választotta nemrég az aradi társulatnál egy kis színészpár is. Összeállottak és államtól el nem ismert, egyháztól meg nem áldott vad, de boldog házasságot kezdtek. A kezdet nagyon szép volt, mind a ketten nagyon meg voltak elégedve, hanem a folytatása már kevésbé volt boldog. A férfi rájött arra, hogy élete törvénytelen társa vidáman töri a vadházasságot. Nem csinált jeleneteket, nem lármázott, hanem egyszerűen a következő szónoklatot intézte a nőhöz:

— Hallgass ide, kedvesem. Barátaim figyelmeztettek rá, hogy nem valami túlságosan szigorú az irántam való hűséged. Hát tudod drágám, most ninesenek bizonyítékaim, hanem ha legközelebb megbizonyosodom a dolog felől, akkor rövid uton végzek veled. Egyszerűen kitekerem a nyakadat.

Az asszony nem ijedt meg túlságosan hanem mert csakugyan szakítani akart és okot keresett a válásra, elment a rendőrségre és ott jelentette a férfit életveszélyes fenyegetés miatt. Két nappal később már mindketten *Szcepkowszky* *Teofil* rendőrhadnagy előtt állottak és az asszony ekkor nemcsak a férfi megbüntetését, hanem anyagi kárpótlást is követelt, mivel hogy most már neki egyedül kell állnia a világban.

— Önök házasok? — kérdezte ekkor *Szcepkowszky*.

Az asszony zavartan felelt:

— Ister. és a világ. előtt ugy vagyunk, mintha házások lennénk.
— De a rendőrhadnagy előtt nem — felelte nyugodtan Szepekovszky és elutasította a nő panaszát.

A szamárköhögés

által okozott kinokat jelentékenyen csökkenti a SCOTT-féle Emulsió már az első egynehány adag után. A szamárköhögés enyhítésére a SCOTT-féle Emulsió kitűnő alkalmazhatóságát a legtisztább és legkiválóbb alkatrészek, valamint a maga nemében páratlan SCOTT-féle eljárás biztosítják. A

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védelmét a saját — Kőrös Gyövelmebe venni. Diánszatóktól óvni kell.

SCOTT-féle Emulsió

hírneve harmincnyolc év óta napról-napra emelkedik. Az orvosok ismételt ajánlatait és a szülők, akik egyszer használták, örökké fogják alkalmazni szamárköhögés ellen. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszertárban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat 1911. évi március hó 18-án (szombat) délután 5 órakor a városháza első emeleti tanácstermében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: A legutóbbi választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. Titkári jelentés. Pénztáros jelentése. Közgyűlés és sorsolás idejének megállapítása. Új tagok felvétele. Indítványok.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

- K. M. Sikerkült. Köszölkük.
- R. E. Valamennyit átolvassuk.
- B. Egyik se jó.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 16

Amerika ¼-el magasabb. Kinálat, vételkeiv korlátozott, 10 ezer mm. változatlan.

Az áruk 50 kilónként számítva:

	Dell zárlat	3 órai zárlat
Buza 1911. áprilisra	11.51—11.52	11.53—11.54
Buza 1911. májusra	11.26	11.27 11.31—11.32
Buza 1911. októberre	10.72—10.73	10.78—10.79
Rozs 1911. áprilisra	8.15—8.16	8.14—8.15
Rozs 1911. októberre	7.84—7.89	7.90—7.91
Tengeri 1911. májusra	5.63—5.69	5.68—5.69
Zab 1911. áprilisra	8.65—8.66	8.62—8.63

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményesorsorokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti korona értékben.)

1910. Márc. 16.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	10.50—10.55
70	—	—	—	10.60—10.65
77	—	—	—	10.10—10.75
78	—	—	—	10.80—11.85

Buza (Temesvári koreak. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.40—10.50
Rozs	—	—	—	7.00—7.10
Árpa	—	—	—	7.30—7.40
Zab	—	—	—	7.80—7.70
Tengeri(tul)	—	—	—	8.10—8.15

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Márc. 16 —

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	111.40
Magyar koronajárdék 4%	—	—	—	91.65
Magyar koronajárdék 5%	—	—	—	81.25
Magy. földteherm. kötvény 4%	—	—	—	92.90
Magy. földteherm. kötvény	—	—	—	94
Magyar nyereleménysorsógy kölcsön	—	—	—	223
Tiszazab. és saegedi sorsógy kölcsön	—	—	—	158
Oestrák járadék papírban	—	—	—	92.95
Oestrák járadék ezüstbe	—	—	—	96.60
Oestrák járadék aranyban	—	—	—	115.50
Oestrák koronajárdék 4%	—	—	—	98
1890. évi oestrák Államsorsógy	—	—	—	163
Oestrák-magyar bankrészvény	—	—	—	19.30
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	864.5
Oestrák hitelintézeti részvény	—	—	—	667
Oestr.-magy. államcsatl. részvény	—	—	—	751
21 frankos arany (Napoleonosor)	—	—	—	19.01
Német birodalmi márka	—	—	—	117.42
London vista	—	—	—	240.15
Paris vista	—	—	—	94.95
10 márkás arany	—	—	—	28.48

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Márc 16 —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig — erjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 330 kilogrammon felül súlyban 172—174 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 174—176 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sertéselészék: márc. hó 13. napján volt készlet 16871 darab. márc. 14. napján felhajtott 199 darab. márc. 14. napján kiszállított 111 darab. márc. 16. napjára maradt készletben: 16959 darab.
A hízott sertés üslet irányszata üzletelen.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS.

URANIA

mozgófénykép színház.

Márc 1911. márc. 17-én, pénteken

(Zsáró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Bandika apacs lesz. Bohózat. — 2. Gyermekcsapat Angliában. Látványosság. — 3. Új események. Látványosság. — 4. A kerékpár. Humoros. — 5. A doktorné asszony. Bohózat. — 6. A velencei kalmár. Shakespeare tragediája. Shylock szerepét, Novelli a legnagyobb olasz tragikus játéka. — 7. Diák csínyek. Bohózat. — 8. Pathé szurnál. Aktualitások mozgófényképekben. — 9. Lammemoori Lucia. Szenzációs drámai felvétel.

Előadások a n. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

NEMZETI SZINHÁZ

Pénteken 1911. március hó 17-én:

A) bérlet

A) bérlet.

Itt először:

Ismeretlen táncos.

Vigjáték három felvonásban. Írta Tristan Bernard. Fordította: Brody Miksa.

SZEMÉLYEK:

Calvel Henri	Beregi S.	Edmondné	Benkőré
Gonthier	Várnay J.	Louise	Vendrey V.
Berthe	Harmath J.	Jeanne	Sütő Manó
Balthazard	Delly Lajos	Tombellesné	Follinuszé E.
Herbert	Huszár K.	Beauchamps	Kulcsár L.
Thibaudil	Herold R.	Blivet	

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, pénteken 1911. március 17-én:

1. Karlsbadi porcellángyártás. Természetutáni felvétel. — 2. Sima bérés. Gyönyörű dráma. — 3. Schulze ur, mint betörő. Kacagató. — 4. Sutting nemzeti játékok. Nagyszabású látványosság. — 5. Az ajándék kerékpár. Humoros. — 6. Szép Fülöp tragédiája. Dráma. — 7. Karnac romjait. Látványosság. — 8. Az új rendőrfőmester. Pompás bohózat.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I. hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Szabászati és varrótanintézet intelligens nők részére.

A legújabb szabászati módszer szerint tanítók intézetemben angol és francia női ruha rajzot, szabást és varrást. Tanítványaim a tanulás ideje alatt saját részükre, vagy hozzátartozóiknak készíthetnek ruhákat. Tehát a célból kiadott költségek már a tanulási idő alatt megtérülnek.

Vidéki tanítványaim számára az intézetben saját felügyeltem alatt nagy kényelemmel berendezett internátust létesítettem.

Tisztviselők családtagjai 20% tandíjkedvezményben részesülnek. Beiratkozni állandóan lehet. Levélbeli megkeresésre prospektussal készséggel szolgál 1084

Rákóczyné-Végh Eszter,

okl. tanítónő, az intézet igazgató és tulajdonosnője

Arad, Szabadság-tér 3.sz.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Reklám nélkül is
mindenki tudja, hogy

Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítóknak
porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

Tavaszi ujdonságaim

dus választékban megérkeztek.

Üzleti elvem fent-
tartása:
Nagy forgalom, ke-
vés haszon.

Kiváló tisztelettel
Németh István,
női és férfi divat áruháza
Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota.)

1065

Homok,
építkezési célokra
beton kavics
bármily mennyiségben
állandóan
kapható.
Pollák Sándor,
gőztéglagyár Mikalaka.
Telefon 55-515. 976

Ősz haj nincs.
Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer
HAIRGENERATORRAL
megnedvesítjük.
— Nagy üveg ára 2 korona. —
Főraktár:
Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.
3 üveget ingyen láda és csomago-
lással bérmentve küld. 381

8891
Valódi Aspirint
vásárolunk eredeti

Tablettákban
20 db. K 1,20.
Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábélyegve.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
Elberfeld u. Leverkusen a. M. u. Rhein.

Vendéglők, kávé-
házak és fűszer-
üzletek 418
adásvételét
ingyen közvetíti és
sörkölcönöket
leggyorsabban ki-
eszközöl
Leonhardt
Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tá-
szerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora 4 12 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
Dr. Oetker pudिंगpora 4 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóledelt nyújt.
Dr. Oetker vanillincukra 4 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien. 455

1555-1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Mácsa község határa egy részére nézve a tényleges birtok állapotoknak a telekkönyvvel fennálló összhangba hozataláról kifolyólag ezen község telekkönyvi birtokszabályozás következtében, az 1869. évi 2579 sz. a. szabályrendeletre képest átalakítatnak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítatnak.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése s a helyszíni eljárás a fent nevezett községben 1911. évi április 26-án d. e. 9 órakor fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak

1. az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhető kifogásukat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíttetnek.

2. Mindazok, akik a tkveiben előforduló bejegyzésekre nézve okadott előterjesztést kívánnak tenni a tkvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg s az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okrataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. évi XXIX. t. c. 15-18. s az 1889. évi XXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átírással tkvi tulajdonos az átírással létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen uton nem érvényesíthetik s a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartva bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogaik törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett, a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Arad, 1911. március hó 3-án.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól

Aknay, s. k.
kir. tszéki bíró.

1032

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisztá, dus gyökérzetű bor és csomegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1. és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Permetező javítások elfogadtatnak.

• M. kir. szabadalmazott •

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó azelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beírt

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

**TEA
-
RŰM**

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.“

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára

2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben

DISZNŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
IRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
KÖNYVKÖTÉSZETE
Arad, a csatái vezettek palotáján

AVANJUR, A LEGMODERNEBB ÉS
PERKEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
HOGY A LEGEGYSZERŰBB BERŐTÉSŐL
FOLGVA A LEGPÉNYESEBB NYÁLTÁSIG
DISZNŰMUNKEIT RÖVIDEN KÉSZÍTSÉNK.

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

TELEFON 151. SZ.

A mondorlaci körjegyzőségnek f. évi április hó 1-ével egy gyakornoki állás betöltendő, az ellátáson kívül 30 korona kezdő fizetéssel.

Mondorlak, 1911. március 16.

Rác Márton,

1122 körjegyző.

148—811 g. sz.

Versenyárgyalási Hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az Orczy, Dezső, Török Gábor és Munkácsy utcák esővíz levezető csatorna készítése iránt f. évi március 24-én d. e. 11 órakor versenyárgyalást tart az aradi városháza földszinti tanácstermében.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkát teljesítésre hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.

Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti özszekeztetésben nem állottak, tartóznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás béleggel ellátva a fenti nap d. e. 11 órájáig nyújtandók be. Az elkésztet vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 5 koronáért kaphatók, mintán és költségvetésen, a helyszínrajz és csatornázási részlet terv kiadása mellett az egységárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki közszégi ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánompénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlot árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeinek részben, vagy egészben eleget nem tenne jogunk van őt a vállalatától minden további beavat-

kozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot már az ajánlatban megnevezendő azon egyén a ki a munkálatokat vezetni fogja, társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasokat átvenni és a folyosított járandóságokat felveheti. Nyilatkozat teendő arra is hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és idő pontban az ajánlatok elbontásával vevési kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város tanácsa dönt.

14. Táviratilag beadott vagy elkésztett ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

15. A munkálatok 1911 szeptember 1-ig teljesen készen átadandók.

A Munkácsy-utcai főgyűjtő 1911 május 1-ig átadandó. Arad, 1911 február 27.

A gazdasági szék.

Alkalmi vételek és eladások

Ékszerárgyakban
arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárgyára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

156—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911.—1912 évi téli idényben szükséges 2000 m³ cser és 1200 m³ bükkfa szállítása iránt folyó év március hó 27. d. e. 10 órakor árlejtést tart. Az ajánlatokban kitüntetendő a fa származási helye, a fa minősége nemkülömbben azon év a mikor a fa vágatott.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban. Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évi március hó 6-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

141—911. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Poltura Pécskai-ut 9—12 sz. alatt levő a helyszinén ki üzött 21 házhelyet belügyminiszteri jóváhagyástól feltételezeten a város háza földszinti kistermében 1911 évi március 13, március 20, március 27, április 3, április 9-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igénynek eladja.

Az eladásra kerülő házhelyek méretei a következők.

1. számú telek	313 négyszög öl.
2. " "	300 " "
3. " "	271 " "
4. " "	262 " "
5. " "	254 " "
6. " "	245 " "
7. " "	236 " "
8. " "	227 " "
9. " "	218 " "
10. " "	209 " "
11. " "	261 " "
12. " "	316 " "
13. " "	200 " "
14. " "	200 " "
15. " "	200 " "
16. " "	200 " "
17. " "	200 " "
18. " "	200 " "
19. " "	200 " "
20. " "	200 " "
21. " "	210 saroktelek.

Az 1, 2 és 21 sz. telek kikiáltási ára 20 korona négyszögölenként, a 3—7 16—20 sz. telkek kikiáltási ára 15 korona négyszögölenként a 8—11 és 12—15 telkek kikiáltási ára 12 korona négyszög ölenként.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vé-

tetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek nemkülömbben a térrajz gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők a városháza I. emeleti 104 sz. szobájában.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évi február hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Használt ólom megvételre keresetnek

1135—1911. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi minister ur 14429-XI. 1. 1911. sz. körrendelete folytán felhívom azon kertészeti telep tulajdonosokat, kik élő növények kereskedésével foglalkoznak és telepüket a szabad forgalomra jogosított telepek közé felvételre kívánják, hogy a felvétel iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. év augusztus 31-ig nyujtsák be.

Arad 1911. február hó 27-én.

Varjasy, polgármester.

Nagy választék csipkében és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról köslemert csipkeárúházunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb partik érkeznek, mert

Olcsón csak a

Csipke Árúházban

(Asztalos Sándor-utca 4.) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. sohiffonból 75 kr.-tól feljebb	Zsebkendő tuatja 58—120 krtól feljebb
Női nadrág " 74 "	Férfi ing R. R. sohiffon 99 "
Glott aij 1. dupla 125 "	Eső-ernyők 120 "
Lüster aij 1. dupla 125 "	Gallér osak 7 "
Selyem aij 1. dupla 375 "	Kézeli párja 18—16 "
Midervédő batizst 52—59 "	Harlanya 3 pár 50, 60 és 100 "
Batizst aij 125 "	Klasszékeztü párja 59—85 "
Taft selyem 1. métere 368 "	Kézimunka kezdett kongré 125 "
Coikos selyem 1. métere 82 "	Csipke, méterje 1 "
Gyermekruhák 75 "	Csipke szövet 25 "

Női galoschni 1 for. 35 kr. Férfi galoschni 1 foriat 80 kr.

Továbbá csipkefüggönyök, stórok, huzott madaria schweisi himnások, női és férfi harlanyák, gyermek harlanyák, selyem és cérna kestyúk, linom női fehérneműek, női kötők stb.

MEGLEPŐ OLCSÓ ÁRAK.

Kérjük a vásárló közönséget árúink olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek.

Tízlettel

Csipke Árúház.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Akinek

ismérettség híján

házastársra, mevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kutsárra, vinczellérre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szatácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,
--	---

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	kocsit, lovat, halászatot, telket,
---	---

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy
--	--

Aki

mind Ezeket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„Aradi Közlöny“

kis hirdetési

rovatát használja.

Apró hirdetések.**Zálogházból**

Átváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad. **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér I. 2974

Ugyes kárptos

ajánkozik e szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. **Stahl M., Bercsenyi Miklós-utca 82. sz. 561**

Javaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden árban. **Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268**

Kiadó

5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló földszintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejárattal, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. **Hasszinger-utca 5. sz. 939**

Ápateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet **Kotzó Károly** tulajdonosnál **Garbán u. p. Borosjenő. 1001**

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. **Ingyusz I. és Fia** könyvkereskedése Arad, **Andrássy-tér 16.** Gyakornokok felvételre **Andrássy-téri** üzletünkben. Keresünk vételre egy használt **Wertheim** szekrényt. 555

Keresünk állandó alkalmazásra

azonnali belépéssel egy ércfényező segédet, ki gépgyárakban ily minőségben már dolgozott. **Princz Testvérek** gépgyára és malom-építészete, **Szatmár. 1128**

Kiadó Gargon lakásnak, vagy irodának igen alkalmas másodemeleti utcai két szoba és alkov, folyó évi május hó elsejére, a Szabadság-tér 16. sz. alatt. Bővebbet ugyanott, a Domány-irodában. 1131

Jég

mű vagy termés jég, háztartási célokra április hó 1-től naponta házhozszállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az **Aradi jégtelep** jéggyáránál. **Telefon 199. szám. 1017**

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Vesztek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb árakon. Üzleti könyvek, a. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. **Bornyilvántartási** ívek készlete. A **Révai Lexikon** részletfizetésre is kapható. **Kerpel Jzso** könyv- és papirkereskedése **Aradon. 4071**

Vámörülő gőzmalom

jóforgalmu és kitűnő buza-termő vidéken, betegség miatt eladó. A malom újonnan van építve. Bővebbet a helyszínén **Doró Márton-nál, Opálos (Aradm) 851**

Minograf

sokszorosító gép, új és régi, olcsón eladó. **Cím a kiadóhivatalban. 1109**

Kiadó

Forray-utca **Nádasdy-palotában** egy tágas üzlethelyiség mellék-helyiséggel. Bővebbet a kiadóban. 1100

Telefon 638. szám.

Fischer Arminszobafestő és mázólmester
Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal szobafestő és mázólmunkákat legegyszerűbb kivitelől legdiszesebbig, továbbá természetes fautáztatásokat (floreozást) színes üvegekkel kirakott gipszfestést úgy helyben, mint vidéken. 1017

Ingyen kísérletezésre.

Költőgép

szabadalmazva, 10 év óta a legjobban bevált házi és vadszárnyasok tojásai kiköltésére, 45 koronától felfelé. Tudakozódhatni egész Magyarországon.

G. Mücke, Reisenberg No. 23. bei Wien. 637

4401-1911.

Hirdetmény

A nagym. m. kir. földművelésügyi miniszter ur 5400-911 számú rendelete értelmében felhívjuk mindazon munkaadókat, hogy a szolgálatukban álló minden egyes gazdasági cseléd után az „Országos Gazdasági munkás és cselédsegély pénztári“ javára jogerősen megállapított 120 fillért haladéktalanul, de legkésőbb folyó év április hó 1-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mivel a fennálló törvényes intézkedések értelmében esetleges baleset esetén a munkást megillető segélyek csak az esetben lesznek kiszolgáltatva, ha 120 filléres díj az esedékességkor legalább 30 nappal a baleset előtt tényleg befizetve lett.

Egyidejűleg figyelmeztetjük a munkaadókat, hogy ha cselédeinek számában vagy személyében az általános összeírás foganatosítása után — változás áll be, akkor a változás az új cseléd szolgálatba lépésétől számított 15 napon belül a községi előjárásnak (városi adóhivatalnak) szóval vagy írásban bejelentendő és a hozzájárulási díj ezen bejelentés alkalmával (tehát április hó 1-e előtt is) azonnal befizetendő: a cselédek személyében beállott változás esetében azonban a díj természetesen csak akkor fizetendő meg ha a munkaadó a 120 fillért a szolgálatból eltávozott cseléd után azon évre még nem fizette be.

Arad, 1911 márczius hó 4.

A városi tanács.

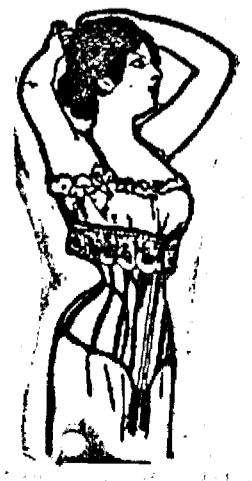
Valódi

4578

francia mellfűzőkkülönlegességek
kizárólagos raktára**Varga D. Dani**Arad, **Andrássy-tér 20.**

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességekben dus választék. Javitások és villany-ernyő készítesek elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808.

Szalkai Arminé

himző és fehérneművállalata

Arad, **Weitzer János-u. 13.**

Női, férfi és gyermek kelen-győk készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányokfehérnemű varráshoz és
himzéshez oktatásra fölve-
tetnek.

1274-1911 p. m.

Hirdetmény.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felseje I. Ferencz József által országglása megkezdésének 60-ik évfordulója alkalmából legkegyelmeseb alapított emlékkereszt elnyerésére vonatkozó rendelet hivatalomban betekinthető.

Felhívom azokat, kik érdemkereszt elnyerésére igényjogosultsággal bírnak és az érdemkeresztet elnyerni óhajtják, hogy hivatalomban 1911 április 10-ig jelenkezzenek.

Arad 1911 márczius hó 8-án.

Kádas Kálmán
főjegyző**Balázs Péter**képesített kőművesmester épi-
tészeti irodájaArad, **B. Választó-utca 21.**Elvállalja a legmodernebb
épületek tervezését,
és építésétés esetleges művezetését. —
Készít tervekét és költségveté-
seket a legmegbízhatóbb kivi-
telben a legolcsóbb árért. 662